БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 234 (4333)
14 ОКТЯБРЬ 1980 й.
СЕШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

Матбуот маркази хабар қилади

ШАҲАР БОШЛАНҒИЧ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДА ҲИСОБОТ-САЙЛОВ ЙИҒИЛИШЛАРИ БОШЛАНДИ

Бугунгача 210 та йиғилиш бўлиб ўтди. Шундан 30 таси саноат корхонасида ўтказилди.

«Узбекзолото» бирлашмасида, «Прогресс» нашриёти, Тошкент «Модалар уйи», «Промстройматериали» трестининг 1-ёғочни қайта ишлаш комбинати, Тошкент фармацевтика институтларида ҳисобот-сайлов партия йиғилишлари юксак ташкилий ва ғоявий-сиёсий савияда ўтди.

Ҳисобот-сайлов йиғилишлари коммунистларнинг юксак активлиги, уюшқоқлиги, ишчанлик вазиятида ўтмоқда. Йиғилишда қатнашаётган ҳар икки коммунистнинг бири докладларни муҳокама этишда иштирок қилмоқдалар. Коммунистларнинг сўзларида ленинча зарбдор вахтани қизғин давом эттириш, КПСС XXVI съездини юксак меҳнат муваффақиятлари билан кутиб олиш, ўн биринчи беш йилликда муваффақиятли ишлаш учун мустаҳкам асос яратишга қатъий аҳд қилганликлари ёрқин кўриниб турибди.

Ишлаб чиқариш илғорлари, бригада, участка, цех, корхона, ташкилот ва бирлашмаларнинг коллективлари В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигига тайёргарлик пайтида авж олган меҳнат активлигини давом эттириб, ўз зиммаларига оширилган социалистик мажбуриятлар олишяпти, уларнинг ижодий куч-ғайратлари жўш уряпти.

ТАШАББУСЛАР

7-таксопарк ҳисобот-сайлов йиғилишида 1-автоколонна бригадири А. Ҳолмуҳамедов КПСС XXVI съезди очиладиган кунгача икки ойлик планни бажариш ташаббуси билан чиқди. Бу ташаббус таксопарк коллективи ўртасида кенг ёйилди ва қўллаб-қувватланди. Экспериментал-пластмасса буюмлари заводининг ёш коммунистлари А. Пустов, Н. Наримонов, Ҳ. Абдуллаевлар партия съездига муносиб меҳнат совғаси тайёрлашга, съезд очиладиган кунгача 1981 йилнинг тўрт ойлик планини бажаришга сўз беришди. «Автодормехбаза» шофери С. Каримов ҳисобот-сайлов партия йиғилишида сўзга чиқиб, 1980 йил 18 ноябргача йиллик планни бажариш, қолган ўн икки кун мобайнида эса 1981 йил ҳисобига фақат тежалган ёнилғи ҳисобига ишлаш мажбуриятини олди.

КОММУНИСТЛАРНИНГ ТАНҚИДИЙ МУЛОҲАЗА ВА ТАКЛИФЛАРИ

«Промстройматериали» трестининг 1-ёғочни қайта ишлаш комбинати катта мастери З. Обидов ҳисобот-сайлов партия йиғилишида сўзга чиқиб, корхонада янги дастгоҳлардан фойдаланиш масалалари суст ҳал этилаётганини таъкидлади. Ҳолбуки айни пайтда ишлаб чиқариш жараёнларида ҳали қўл меҳнатининг ҳиссаси катта.

«СпецДЭТ»нинг ремонт-қурилиш бошқармаси партия йиғилишида коммунист Д. Расулов бошқарма маъмуриятининг эътиборини қурилиш таъминотидаги узилишларга қаратди.

Психоневрологик санатория педагоги В. Стрепетова санаторийлар ремонти графигида узилишлар бўлаётгани ҳақида Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг капитал қурилиш бошқармасига тегишли 2-трест шаънига ўз мулоҳазаларини айтди.

Ҳозирги пайтда партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари бутун куч-ғайратни коммунистларнинг билдирган танқидий мулоҳазаларини амалга оширишга қаратмоқдалар.

Коммунистларнинг партия группаларида, цех партия ташкилотларидаги ҳисобот-сайлов йиғилишлари чоғида билдирган кўпгина танқидий мулоҳаза ва таклифлари эса амалга оширилди.

ТАДБИРЛАР КЎРИЛДИ

Тошкент бадиий буюмлар фабрикасининг дўппи цехидаги ҳисобот-сайлов йиғилишида фабрика маъмурияти шаънига кузги-қишки мавсумга суст тайёргарлик кўрилаётгани ҳақида танқидий фикр билдирилган эди.

Ҳозирги пайтда ремонтчилар бригадаси қозонхонани, санитария-техника ускуналарини қишга тайёрлаш билан боғлиқ ишларни ниҳоясига етказдилар.

Сергели райони корхоналарининг коммунистлари 25, 50, 39-автобус маршрутларининг иши кечки пайтларда ёмон ташкил этилгани ҳақида шикоят қилган эдилар.

4-автопарк маъмурияти бу маршрутлар ишини яхшилаш юзасидан зарур чораларни кўрди, машиналар сони кўпайди, автобуслар ҳаракати қатъий назорат қилиняпти.

КПСС XXVI СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК

БАРЧА РЕЗЕРВЛАР — ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

Бугун Тошкент тўқимачилик комбинатида

Таисия Степановна Цуканова пардозлаш фабрикасининг гул босиш цехида 30 йилдан бери назоратчи бўлиб ишлайди. Унинг зийраклиги, ўз ишини пухта билиши туфайли К. Ражабов бошлиқ бригадада 98—99 процент маҳсулот биринчи сортда тайёрланмоқда.

СУРАТДА: Т. Цуканова ва гул босиш цехининг бошлиғи Е. Трофимов.

Ю. Адоньев фотоси.

ЮКСАК НОМГА ЯРАША

Раклист Карим Ражабов бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси «Коммунистик меҳнат бригадаси» ва «Намунали коллектив» унвонларига сазовор бўлди. Бу бригаданинг барча аъзолари комбинатга комсомол йўлланмаси билан келишди.

Комбинатнинг собиқ донгдор раклисти И. А. Тумаевнинг шогирди бўлган бригадир Карим Ражабов касбини пухта билади, машиналарнинг тузилишини атрофлича ўрганган, бўёқлар рецептурасини ҳам яхши билади. Малакали мутахассис ўлган бу йигит ёшларга сидқидилдан маҳорат сирларини ўргатяпти.

Бригада ишлаётган саккиз валли босма машина ...зламага кўп бўёқли мураккаб гулларни туширади. Бу жараён раклистдан катта диққат-эътибор ва маҳорат талаб этади. Бригада маҳсулотни фақат биринчи сортга топширяпти. Етти хил буюм давлат Сифат белгисига эга.

Цехдаги бригадалар орасидаги социалистик мусобақада ғолиб чиққан бригада ҳозир «КПСС XXVI съездига 26 зарбдор ҳафта» шиори остида ишлаяпти. Партия XXVI съезди шарафига бригада йиллик планга қўшимча бир миллион метрдан ортиқ газлама ишлаб чиқаришга аҳд қилди.

А. БЕЛЯЕВА,
пардозлаш фабрикаси партия комитетининг секретари.

«ЁШЛИК» ТАКЛИФ ЭТАДИ

«Ёшлик» қизиқарли учрашувлар клубининг биринчи йиғилиши бўлиб ўтди. Турар жой-коммунал бошқармасининг маданий-оммавий ишлар бўлими, комбинат комсомол комитети ва тўқимачилар маданият саройи бу клубнинг ташкилотчиси бўлишган.

Очилиш маросимига республика ёшлар ижодий уйининг «Апрель» клуби аъзолари ташриф этишди. Шеърлар тўқийдиган, музикалар ижод қиладиган меҳмонлар ўзлари ҳақида, ўз лублари тўғрисида, ...шиқ ва шеърлар қандай яратилиши тўғрисида гапириб беришди. Анча вақтгача гитара садолари янгради.

12-ётоқхонада яшовчилар кечанинг ғамхўр ташкилотчилари бўлишди. «Ёшлик» клуби шу ётоқхонада муқим бўлиб қолди. Баъзи бир йиғилишлар тўқимачилар саройида ўтказилади.

Ойнинг ҳар сўнгги чоршанбасида «Ёшлик» музика ва адабиёт кечасида қатнашувчилар учун ўз эшикларини очади.

С. НАЗАРОВА,
«Ёшлик» клуби президенти.

Коммунистлар! Иш самарадорлиги ва сифатини ошириш учун умумхалқ курашининг пешқадамлари бўлингиз!

(КПСС Марказий Комитетининг Октябрь Чақириқларидан).

Беш йиллик план тайёр

«Ўзбекистон» сунъий ва табиий чарм ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи 25 сентябрда ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича беш йиллик топшириқни бажарган эди. 30 сентябрда эса социалистик мажбуриятда белгиланган муддатдан бир ой илгари Сергели район партия комитетига маҳсулот реализация қилиш бўйича беш йиллик планни бажарганликлари тўғрисида янги ғалаба рапортини бердилар.

1976 йилдан буён мазкур корхонада кўпгина ўзгаришлар рўй берди. Ишлаб чиқаришни янги техника билан жиҳозлаш борасида талайгина ишлар амалга оширилди, янги участкалар, цехлар пайдо бўлди. Буюмларнинг ассортименти бойиди, уларни кўплаб ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

Оқ олтин хирмонига

5 миллион тонналик «оқ олтин» хирмони тайёр! Эндиги вазифа план ва мажбуриятни тезроқ бажариш учун кунлик пахта тайёрлаш суръатларининг юқори даражада бўлишини таъминлашдан иборатдир. Якшанба куни республика бўйича 100.208 тонна хом ашё тайёрланди. Ана шунинг 75.248 тоннаси агрегатлар бункеридан бўшатилди. Шу куни қабул пунктларига 9 минг тоннадан зиёд ингичка толали пахта жўнатилди.

Кунлик ўсишда Самарқанд, Сурхондарё, Хоразм, Жиззах ва Қашқадарё областлари ҳамда ҚҚАССР пахтакорлари юқори кўрсаткичларга эришяптилар.

13 октябрга қадар йиллик пахта тайёрлаш планини Тошкент области 104,31, Бухоро области 102,02, Кашқадарё области 95,94, Жиззах области 90,73, Сурхондарё области 90,26, Сирдарё области 87,06, Самарқанд области 86,08, Фарғона области 79,86, Хоразм области 79,67, ҚҚАССР 77,20, Андижон области 75,03, Наманган области 67,83 процент бажардилар.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

⊙ Тинчликни мустаҳкамлаш ва халқаро ҳамкорликни ривожлантиришга ғоят катта ҳисса қўшганлиги учун КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневга тинчлик ва ҳамкорлик учун «Олтин Меркурий» халқаро мукофоти берилди. Кеча Кремлда шу мукофотни тантанали топшириш маросими бўлди.

⊙ Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги О. М. Акрамхўжаевни Октябрь Революцияси ордени билан мукофотлаш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг Фармони эълон қилинган.

Шаҳарликлар пахта далаларида

«ЎРОҚ ВА БОЛҒА» ИТТИФОҚИГА САДОҚАТ

Балли, азаматлар!

РЕПОРТАЖ

...Машинамиз Туйтепага етмасдан ўнгга бурилди. Кўз ўнгимизда — йўлнинг икки четида кенг пахтазор намоён бўлди. Йўл ёқасидаги кўрсаткич белгисига «Халқлар дўстлиги» орденли Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг Киров номли ўқув хўжалиги», — деб ёзиб қўйилган. Пахтазорда йиғим-терим авжида. Бир томонда «зангори кема»лар наъра тортса, иккинчи томонда тошкентлик ҳашарчи-студентлар хирмонга этак-этак пахта тўкишмоқда.

— Ҳашарчиларга балли, — дейди ўқув хўжалиги партия ташкилотининг секретари М. Муртазоев институт партия ташкилотининг секретари Зоир Юнусович Мақсудов билан бизни илиқ кутиб олишаркан. — Улар келиб юкимиз енгиллашди. Студентларнинг ёрдами билан давлатга пахта топшириш планини ошириб адо этдик. Сентябрь ойининг учинчи ўн кунлигида мусобақада пешқадамлик қилганлигимиз учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кўчма Қизил Байроғига сазовор бўлдик.

Суҳбатимиз билан бўлиб, пахтазорга кириб қолганимизни ҳам сезмай қолибмиз. Оппоқ, лўппи очилган чаноқлар кўзни қувонтиради. Эндигина «кўзини очган» кўсакларнинг адоғи йўқ.

— Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Мурожаати студентларимизнинг кучига-куч, ғайратига-ғайрат қўшди, — дея суҳбатни давом эттирди институт партташкилоти секретари З. Мақсудов. — Ундан илҳомланган ҳар бир студент ўз зиммасига оширилган социалистик мажбурият олди. Улар кунлик кўрсаткични 10—15 килограммага оширишга бел боғладилар.

Картанинг этагида иккита прицеп турибди. Бири тўла, иккинчиси эса тўлиш арафасида... Торози томон этак орқалаб келаётган студент-ҳашарчиларнинг кети узилмайди.

— Бу йигит энг яхши теримчимиз, — дея бизга таништирди шу ерда ҳозир бўлган студент-ҳашарчилар штаби бошлиғи профессор А. А. Абдусаматов ўрта бўйли, қорамағиз йигитчани. — Ўзи Бухородан. Агроном бўлмоқчи. Кунига 280—300 килограммдан подбор термоқда.

— Бундай кўрсаткичга қандай эришяпсиз? — сўраймиз ундан.

— Мен курсдошларим Маҳбуба Мирзаахмедова, Муяссар Кенжаева билан мусобақадошман. Уччовимиз беллашиб ишлаяпмиз. СССР Конституцияси куни шарафига олган мажбуриятимизни бажардик. Шу куни одатдагидан 15—20 килограмм кўп подбор тердик.

БУГУН

Тошкент қишлоқ хўжалик институти студентларининг 2 октябрдан — ҳашарга чиқишган кунидан буён шу кунгача терган пахтаси 600 тоннадан ошиб кетди.

Ўтган йили тошкентликлар ўқув хўжалигининг икки минг тонна пахтасини териб берган эдилар. Бу йил шу кўрсаткични оширишни мўлжалламоқдалар.

— Бундай юқори кўрсаткичларга қандай эришилади?

— Социалистик мусобақа туфайли, — дейди Зоир ака Мақсудов. — Мавжуд 9 факультет ўртасида социалистик мусобақа йўлга қўйилган. Ҳар беш кунликда унга якун ясалади. Биринчи ўринни эгаллаган факультет — отрядга 100 сўм, иккинчи ўринни олганга 75 сўм, учинчи ўринни олганга эса 50 сўм пул мукофоти берилади.

СССР Конституцияси шарафига ўтказилган биринчи беш кунликда мева-сабзавотчилик ва ўрмон хўжалиги факультети (декани Т. Т. Турсунов) биринчи ўринни олди.

— Ҳали далаларимизда ҳосил кўп, — дея суҳбатни давом эттирди ўқув хўжалиги партия ташкилоти секретари М. Муртазоев. — Бу йил 2 минг гектар ерга «Тошкент-1» навини экканмиз. Яхши ҳосил берди. Мана, ҳали кўсак кўп. План бўйича ҳар гектардан 38 центнердан ҳосил олиш белгиланган эди. Биз ўз имкониятларимизни ҳисоблаб чиқиб, КПСС XXVI съезди шарафига оширилган социалистик мажбурият олдик. Бунга биноан ҳар гектар ердан 38 эмас, 48 центнердан ҳосил кўтарамиз...

Ҳа, бу сўзларнинг заминида катта меҳнат ётади. Унинг маълум қисми Тошкент қишлоқ хўжалик институти коллективининг ҳисобига тўғри келади. Чунки улар мазкур «дала лабораторияси»да эрта баҳордан то кеч кузгача мардона тер тўкадилар, ҳақиқий тажриба-практика ўтайдилар.

Биз пахтазордан қайтаётганда оқшом чўккан эди. Аммо оппоқ пахтазорлар бағрида ҳашарчилар тиним билмасди. Улар уяётган хирмон тобора юксалмоқда. Биз уларга баралла: «Балли, азаматлар!» деймиз.

Т. ТОШЕВ,
махсус мухбиримиз.
Тошкент области Ғалаба райони.

Пойтахтнинг Фрунзе райони меҳнаткашлари дам олиш кунлари Тошкент областининг Янгийўл районидаги В. И. Ленин номли колхоз далаларига чиқиб, «оқ олтин» ҳосилини йиғиб-териб олишда ёрдам бермоқдалар. «Средазгидропроект» лойиҳа институти, Ўзбекистон ССР Тайёрлов министрлиги, «Узбектрансгаз», «Ташгаз» ташкилотларининг меҳнаткашлари айниқса фидокорлик кўрсатишмоқда.

СУРАТЛАРДА: «Ташгаз» бирлашмасининг илғор теримчиси И. Азизов; пахта топширилмоқда.

Ҳ. Мирзакаримов фотолари.

Дастлабки хирмон

«Ҳар бир киши мавсумда — 2 тонна «оқ олтин» теради! Шиоримиз — фидокорона меҳнат ва аъло сифат!».

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг республиканинг барча меҳнаткашларига Мурожаатидан руҳланган Тошкент Халқ хўжалик институти коллективининг шаҳримиз олий ўқув юртларининг студентлари ва ўқитувчиларига қарата чақириқларида ана шу сўзлар айтилган.

Институтнинг тўрт мингга яқин студентлари ва профессор-ўқитувчилар состави Жиззах областининг Арнасой районидаги Ворошилов номли 16- ва Юлиус Фучик номли 14-совхози дала меҳнаткашлари ҳузурига боришди. Институтнинг ҳисоб-иқтисод ҳамда қишлоқ хўжалик иқтисоди факультети студентлари Юлиус Фучик номли совхозда; план-иқтисод, молия-иқтисод, савдо-иқтисод, иқтисодий кибернетика факультетларининг студентлари эса Ворошилов номли совхоз дала меҳнаткашларига ёрдам беришмоқда.

— Пахта йиғим-теримида факультетлараро социалистик мусобақа йўлга қўйилди, — дейди институт партия комитети секретари М. Ғ. Алиев. — Студентлар зўр ғайрат-шижоат билан ишга киришдилар. Улар ҳар куни 75—80 килограммдан «оқ олтин» териб хирмонга тўкмоқдалар. Дастлабки 500 тонналик хирмон уюлди.

СЎНГГИ МИСҚОЛИГАЧА

БУГУН

шаҳримизнинг 103-автомобиль корхонаси ҳайдовчиларидан тузилган ҳашарчиларнинг навбатдаги бригадаси Жиззах далаларига жўнаб кетди. Бригадага корхонанинг илғор ҳайдовчиси О. Зуфаров бошчилик қилмоқда. Ҳашарчилар областнинг Жиззах районидаги 21-пахтачилик совхози пахтазорларида жавлон урадилар, деҳқонларга «оқ олтин»нинг сўнгги мисқолигача йиғиб-териб олишда мададкор бўладилар.

Айни пайтда оталиқдаги хўжалик далаларида корхонанинг шундай бригадаларидан иккитаси пахта йиғим-теримида иштирок этмоқда.

• Вагонлар бир минут ҳам бекор турмасин

ОГОҲЛАНТИРИШГА ҚАРАМАЙ

Сергели станциясида Тошкент сут комбинати учун келтирилган бир вагон қоғоз 6 сентябрдан бери тушириб олингани йўқ. Эҳтимол, бу қоғоз корхона учун у қадар зарур эмасдир. Темир йўл учун эса вагон халқ хўжалиги юкларини ташиш учун ҳаводек зарур.

Туризм бўйича республика Кенгаши ремонт-қурилиш бошқармаси бир вагон цементни бўшатиб олмаяпти. «Ўзбекистон» табиий ва сунъий чарм ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳам бир вагон юкни тушириб олишга шошмаяпти. Шу станцияга «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмаси учун юк олиб келган вагон 9 октябрдан бери турибди. Огоҳлантирилишига қарамай юкни олиб кетиш учун ҳеч ким келмаяпти.

Шумилов станциясида 9-темир-бетон буюмлари заводига цемент олиб келган икки вагон, Ҳамза станциясида 3-мева-сабзавот комбинати учун картошка олиб келган 29 вагон турибди.

Темир йўл станцияларининг ишини яна шу нарса қийинлаштиряпти: баъзи бир юк эгалари вагонларни бўшатишади-ю, лекин станция майдонларида юкни узоқ вақт қолдириб кетаверишади. Бунинг натижасида платформада турган вагоннинг олдига бориб бўлмайди. Масалан, Сергели станциясида аҳвол шундай.

29 июнда бу ерга Тошкент политехника институти учун 19 тонналик трансформатор, 28 августда эса бошқа ускуналар келтирилди. Эгаси бу юкларни вагонлардан туширди-ю, лекин қандайдир мулоҳаза билан уларни институтга олиб кетмай, юк саройида қолдирди. Мана шундан бери бир неча ой ўтдики, ҳеч ким юкни йўқлаб келмаяпти. Афтидан, қимматли ускуналар очиқ жойда ётганлиги, жарима пули ҳам кўпайиб бораётганлиги институт раҳбарларини ташвишлантирмаётганга ўхшайди.

Тошкент шаҳар электр тармоқлари корхонаси Сергели станциясидан 22 сентябрдан бери 13 тонна симни олиб кетмаяпти.

«Ремстроймаш» трестининг металл конструкциялар, машиналар ва ускуналарни комплектлаш ва етказиб бериш бўйича ихтисослашган идораси ўзига келган прицепларни вақтида олиб кетмаяпти. «Узпромвентиляция» монтаж бошқармасининг айби билан 64 тонна тунука, чолғу асбоблари фабрикасининг айби билан 13 тоннадан ортиқ ёғоч материал ёмғирда ивияпти. Яна шу нарса таажжубланарлики, Ўрта Осиё темир йўлининг юк хизмати айби билан станцияда июнь ойидан бери металл конструкциялар очиқ жойда ётибди. Афтидан, бу хизмат раҳбарлари мазкур металл конструкциялар нимага мўлжалланганлигини унутиб юборишганга ўхшайди.

ШАРҲЧИ САТРЛАРИ

ТИНЧЛИКНИ КЎЗЛОВЧИ ШАРТНОМА

Совет Иттифоқи билан Сурия Араб Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида имзоланган шартнома мамлакатимизда ва чет элларда зўр мамнуният билан кутиб олинди. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев билан Араб социалистик уйғониш партиясининг Бош секретари, Сурия Араб Республикасининг Президенти Ҳафиз Асад имзолаган шартнома ҳар томонлама Совет-Сурия муносабатлари самарали ривожининг якунларини, айниқса кейинги ўн йил мобайнидаги якунларини чиқарибгина қолмай, шу билан бирга бу муносабатларни янги, янада юқори поғонага кўтаради. 20 йил муддатга тузилган бу ҳужжат — турли соҳалардаги самарали тенг ҳуқуқли ҳамкорликни янада олға силжитиш учун, иккала мамлакатнинг халқаро ишлардаги, аввало Яқин Шарқда одилона, мустаҳкам тинчликни таъминлаш масалаларидаги бундан буёнги баҳамжиҳат ҳаракатлари учун яхши пойдевордир. Л. И. Брежнев Кремлда сўзлаган нутқида бундай деб таъкидлади: «Шартноманинг бундан бошқа мақсадлари йўқ, у бошқа мамлакатларга қарши қаратилган эмас. Бу шартнома урушга эмас, балки тинчликка хизмат қиладиган шартномадир».

Ҳозирги вазиятда, империалист кучлар ва уларнинг гумашталари араб давлатлари ва халқларининг хавфсизлигига дағдаға қилаётган, Яқин Шарқдаги можаро манбаларидан ўзларининг ғаразли мақсадлари йўлида фойдаланишга интилаётган бир пайтда Совет — Сурия шартномасининг аҳамияти жуда катта. АҚШ ўзининг гўё тинчликсеварлик муддаолари тўғрисидаги риёкорона гаплар ниқобига беркиниб, исроиллик агрессорларга тинимсиз ҳар томонлама ёрдам бериб турибди. Ироқ билан Эрон ўртасидаги ҳарбий можаро муносабати билан империалистларнинг ҳозирги милитаристик ғаламисликлари ва найранглари ҳам хатарли оқибатларни келтириб чиқариши мумкин. Империалистлар курашаётган томонларнинг ҳар биридан ўз манфаатлари йўлида фойдаланиш, арабларнинг бирлигига зарба уриш, Эронда ўз ҳукмронлигини қайтадан ўрнатиш режасини кўзламоқда.

СССР билан Сурия мана шундай авантюристлик сиёсатига кескин зарба бериш хусусида якдил эканликларини иккала мамлакат раҳбарлари ўртасида Москвада бўлиб ўтган музокаралар ва улар имзолаган шартнома яққол кўрсатиб турибди.

Совет—Сурия музокаралари давомида мамлакатимизнинг Эрон-Ироқ можароси хусусидаги ҳеч қандай шак-шубҳага ўрин қолдирмайдиган жуда аниқ позицияси яна бир бор тасдиқланди. СССР бу можарога аралашмоқчи эмас ва унинг сиёсий воситалар билан тезроқ ҳал этилиши тарафдоридир. Шу билан бирга Совет Иттифоқи бошқа мамлакатларга: содир бўлаётган воқеалардан қўлингни торт. Дунёнинг бошқа ҳар қандай райони каби Форс кўрфази райони ҳам бошқа қандайдир давлатларнинг эмас, балки шу ердаги давлатларнинг ҳаётий манфаатлари соҳасидир, деб қатъий қилиб айтмоқда. Бинобарин, бу давлатларнинг ишларига четдан ҳеч кимнинг аралашишга, уларнинг васеллари ва соxта «тартиб посбонлари» ролида чиқишга ҳаққи йўқ.

Совет—Сурия шартномаси, СССР, Сурия ва бошқа араб давлатлари ҳамкорлигининг янада ривожланиши Яқин Шарқдаги аҳволни чинакам одилона бартараф қилиш борасидаги жуда зарур ва қийин вазифаларни ҳал этишга қўшилган янги муҳим ҳиссадир.

Н. ЧИГИРЬ,
ТАСС шарҳловчиси.

БЕШ ЙИЛЛИК ВАХТАСИДА

ЮКСАК МАРРАНИ КЎЗЛАБ

Сергелидаги «Октябрь 50 йиллиги» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи беш йилликнинг якунловчи йилида меҳнатда юксак натижаларни қўлга киритаяпти. Илғор коллектив меҳнатда эришаётган муваффақиятларини Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 63 йиллиги ва КПСС XXVI съездига бағишламоқда.

— Коллективимизда КПСС XXVI съездига бағишланган 26 зарбдор ҳафта муваффақият билан ўтяпти, ҳар ҳафта сайин савда тармоқларига 285—290 минг сўмлик турли хил кенг истеъмол буюмлари жўнатилмоқда. Бу топшириқда белгилангандан анча ортиқдир, — деди биз билан суҳбатда бирлашма партия ташкилотининг секретари Л. Качурова. — Коллектив маҳсулот реализация қилиш бўйича тўққиз ойлик топшириқни муваффақиятли адо этди. Буюртмачиларга йил бошидан бери 10 миллион 72 минг сўмлик маҳсулот етказиб берилди.

Бирлашма эркаклар кўйлаклари, шимлари, мактаб ўқувчилари учун шимлар тикишга ихтисослашган. Бу буюмлардан етти хили давлат Сифат белгиси билан чиқарилмоқда. Коллективда шу кунларда КПСС XXVI съезди шарафига ўзаро меҳнат беллашуви авжига чиқмоқда. Бу, албатта, ўз самараларини бермоқда. Чеварлар ўзаро мусобақалашиб, бир-бирларига кўмаклашадилар, ўзаро тажриба алмашадилар. Меҳнатнинг илғор усулларидан, вақтдан омилкорлик билан фойдаланиш, бир пайтнинг ўзида 2 — 3 операцияни бажариш эвазига тикувчилар В. Круглова, М. Саримсоқова, В. Белячкова, А. Дектярова, А. Глуховалар смена топшириқларини мунтазам 130 — 140 процент адо этишяпти. Бу илғорларнинг ўн биринчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қилаётганига анча бўлди.

Илғорлар намунаси коллектив йўлини худди маёқдай ёритмоқда. Юзлаб ишчилар уларнинг иш усулларидан фойдаланиб, вақтдан ўзиб ишлашга интилмоқдалар. Бирлашмада В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги арафасида 115 ишчи шахсий беш йиллик планларини муддатидан илгари адо этганди. Ҳозирги кунда яна 150 ишчи беш йиллик планини бажариш арафасида турибди.

Тайёрланаётган буюмларнинг юқори сифатда бўлиши, табиийки, техникани изчил тараққий эттиришни, қийин иш жараёнларини механизациялаштиришни тақозо этади. Кейинги икки-уч йил мобайнида бирлашманинг Шимоли-Шарқ массивидаги филиалида каттагина реконструкция ишлари амалга оширилди. Янги технологик жараёнлар ва замонавий техника, кичик механизация жорий этилди. Болалар шимлари тайёрланадиган участка бирлашмадаги механизациялаш даражаси энг юқори участка саналади. Бу ерда осма поток линия жорий этилган. Кейинги пайтда бу ерда шимнинг юқори қисмини, чўнтагини, тасма илгакларини тикадиган замонавий машиналар ўрнатилди. Натижада меҳнат унумдорлиги кескин ортди.

Бош корхонадаги 1-цехда эркаклар шимларини ишлаб чиқаришда агрегат-группа потоги жорий этилди. Бунинг учун катта тайёргарлик ишлари амалга оширилди. Янгича усулда шим тикишда ҳар бир операцияни икки— тўрт киши ёнма-ён ўтириб бажаради. Уларнинг бири тажрибасиз бўлса, иккинчиси тажрибали бўлади. Бу тадбир сифатсиз буюмлар тайёрланишини камайтириш, ишчиларнинг хом ашё кутиб бекор туриб қолишларига чек қўйишга имкон берди.

Бирлашма коллективи беш йиллик топшириғини Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 63 йиллиги арафасида бажариш мажбуриятини олган. Ҳозирги меҳнат суръатлари коллектив бу мажбуриятни муваффақиятли адо этиб, КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездига муносиб совға тайёрлайди, деб ишонч билдиришга имкон беради.

М. АКРОМОВА,

Д. ИКРОМОВА,

жамоатчи мухбирларимиз.

«Ўзбексельмаш» заводи машинасозлари пахтакорларимиз учун УПХ-1,5«В» типидаги кўсак чувиш машиналарини кўплаб тайёрлаб жўнатмоқдалар.

СУРАТДА: корхонанинг 5-цехида ана шу машиналарни йиғиш конвейери.

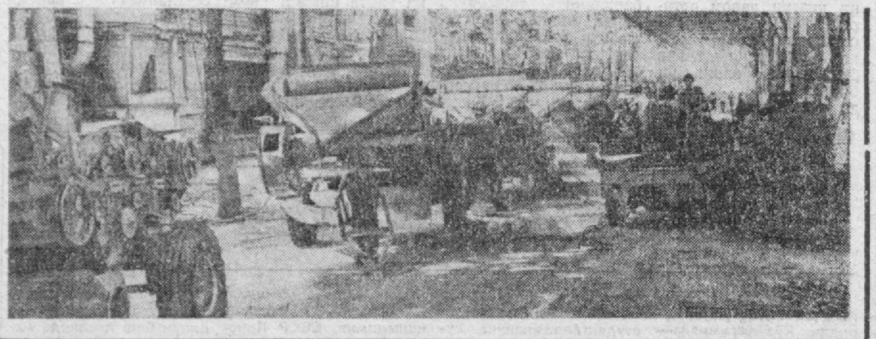

✦ СЪЕЗДОЛДИ ВАХТАСИ

Рационализаторлар ёрдами

Тошкент абразив комбинати қолиплаш участкасининг ишчиларидан Анна Оксиленко, Ася Мустафаева, Мария Чауш съезд олди зарбдор вахтасида туриб, беш кунлик топшириқни тўрт кунда бажара бошладилар. Улар москваликларнинг ташаббусларини қўллаб-қувватлаб йиллик программани 7 ноябргача бажаришга қарор қилдилар.

Рационализаторлар меҳнат унумдорлигини 25— 30 процент оширишда уларга ёрдам бердилар. Рационализаторларнинг таклифларига мувофиқ прессларга қолип массасини узатиш системаси ўзгартирилди. Илгари пардош тош «ҳамири» участкага аравада келтириларди ва ишчилар уни қолипга қўлда солардилар. Энди бўлса шу масса махсус қувур орқали бевосита пресс вибро элагига берилмоқда. Шундай қилиб қўл меҳнатига барҳам берилди ва унинг устига машинанинг қувватидан тўлароқ фойдаланила бошлади.

Новаторлар ишлаб чиқаришнинг бошқа участкаларида ҳам технологияни такомиллаштириш борасида анча-мунча иш қилдилар.

(ЎзТАГ).

СУРАТДА: Қуйлиқдаги қурилиш материаллари заводининг 3-цех нарьери илғор машинист юкловчиси Толиб Ҳакимовни кўриб турибсиз. Бу пешқадам ишчи кунлик план — топшириқларини мунтазам равишда ортиғи билан адо этиб ўз ҳамкасбларига ўрнак бўлмоқда.

М. Тўйчиев фотоси.

РАЦИОНАЛИЗАТОРЛИК ҲАРАКАТИГА — КЕНГ ЙЎЛ!

ИШ ЖАРАЁНИ ЕНГИЛЛАШАДИ

Тошкент «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасида рационализаторлик ҳаракати яхши йўлга қўйилган. Ўтган тўққиз ой давомида бирлашма рационализаторлари томонидан 220 таклиф киритилди. Шулардан 218 таси ишлаб чиқаришга жорий этилиб, улардан 570,5 минг сўмлик фойда олинди. Учинчи квартал давомида эса рационализаторлар сони 130 нафарга етди. Таклифлар ишлаб чиқаришда қўлланилиши билан бирлашмада меҳнат унумдорлиги ошиб, кўпроқ самара бермоқда.

ВЕТЕРАНЛАР

(ОЧЕРК)

Сочлари қордек оппоқ, аммо икки юзи анордек, ёшига қараганда ҳали ҳийла тетик бу киши йўлда кўп дуч келарди. Камсуқум, камтарин бу ишчи ўзи ҳақида гапиришни унча ёқтирмайди. Мабодо суҳбатлашиб қолгудек бўлсангиз, ўзи ишлаётган завод коллективи, ажойиб ҳамкасб дўсти Раҳим Йўлдошев ва бошқалар ҳақида фахрланиб гапиради.

Бу гал «анъана»ни бузиб, ўзи ҳақида ҳам сўзлаб беришни илтимос қилдим.

— Мен ҳақимда? — ажабланганданек қўлларини ёзиб, елкаларини қисди у,— шарти кетиб, парти қолган ветеран ҳақида ниманиям ёзасиз.

— «Йўлингиздан қолманг, ука» дегандай четлаб ўтиб кетмоқчи бўлди у.

У ҳақда оз бўлса-да, эшитганман: кўп йиллар корхона ихтирочилик ва рационализаторлик бюросига бошчилик қилган, ўзи ҳам бир неча ихтиролар қилган, уларнинг баъзилари эса осонликча рўёбга чиқмаган... Кейин жонажон корхонаси билан хайрлашув. Пенсия паллалари. Яна завод қучоғига қайтиш, гальваника цехида мастерлик. Буларнинг ҳаммасида дўсти, кўп йиллар коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи бўлиб ишлаган, ҳозир эса токарь —Раҳим Йўлдошевнинг далдаси, ҳамдардлиги, садоқати намоён бўлган.

— Таклифларингиз осонгина дунёга келмагандир ахир? — деган саволимизга кулимсираб қўйди-да, «юринг» деб имо қилди.

— Таклиф ҳеч қачон силлиққина ўтмайди, албатта, — деди у оҳиста корхонаси томон бошларкан, — доимо тортишув, мунозара бўлади... Кўпинча янги нарсага шубҳа билан қарашади,— деди у бироз жим қолиб, — эсимда, ўтган йили бир шогирдимнинг плитадаги моделларнинг жойини тежаш тўғрисидаги таклифи шунақанги баҳсларга сабаб бўлдики.

— Узоққа бориб нима қиласиз? — дедим фурсатдан фойдаланиб. — таклифингиз муҳокама қилингани ёдингиздадир? Шунақа «жанг»лардан бири ҳақида айтиб беролмайсизми?

...Ўша йиғилишда Раҳим ҳам қатнашган, ихтирочилик ва рационализаторлик бюросининг бошлиғи Маркс Пономарёвнинг «қолига маймунлар йиғлаганини» ўз кўзи билан кўрган эди...

— Бир камингиз шу, бошимизни оғритишингиз қолувди! — деган эди ўшанда бош металлург вазифасида ишлаётган асабий йигит.— Нега ўзингизни гўлликка соляпсиз? Е тушунмадингизми? Ҳа, ўзбошимчаликдан бошқа нарса эмас бу. Йўқ, буни шу ҳолича қолдириб бўлмайди!

— Тушуниб қилганман буни, — деди босиқлик билан Маркс Иванович, — ахир ҳамма тажрибада шунақа бўлади-ю, наҳотки тушунмасангиз?! Мен ўз тажрибамда исбот қила оламан.

— Далил, далил! Нимани исбот қила оласиз?— «ёниб» кетди бош металлург, — мана бу бракларними? Бир тийинга қиммат. Бронза тугул, темир ҳам ололмайсиз. Мана бу браклар сизнинг нима билан шуғулланиб келганингизни кўрсатиб турибди. Яна исбот, далил деб кўкрагингизга урасиз.

— Акт тузиш керак, акт! — деб юборди йиғилиш қатнашчиларидан бири.

— Мен бу ишни охирига етказмагунча қўймайман. Таклифим тўғрилигига шубҳам йўқ, — деди Маркс ҳам пинагини бузмай, — сизга ўхшаб умидсизликка тушганимча йўқ! Раҳимларнинг цехидан таклифим қанақа самара бераётганини ҳақида справка келтиришим мумкин!

...Ўшанда Пономарёв Раҳим билан хонадан бирга чиққанда кимдир очиқ қолган эшикдан папирос қолдиғини коридорга отган эди. Хона димиқиб кетганидан тутун буруқсирди. Ичкарида баҳс, шовқин яна кучайди.

— Бунга жавоб берасиз эмиш, — деб ўзича гапириб борарди Маркс Иванович, — бош металлург рухсатисиз, слесарлар бошини айлантирган эмишман. Яна нималар деди-я? Бронза тугул, темир ҳам ололмас эмишмиз... Тушунтириш хати ёзиб бўпман.

— Маркс Иванович, ўзингча ҳадеб нималар деяпсан? — Раҳим унинг кўнглини кўтаришни истарди.

— Қара, — деди у алам билан, — қандай ғалати гапларни айтди-я? Ҳеч нарсани тушунтириб бўлмайди унга!

Раҳим шу дамда унинг дардига малҳам босишга уринарди.

— Қўявер, буюк ихтиролар баъзан тасодифан, баъзан мана шундай дунёга келади, — деди у ҳазиллашиб. — Ахир, Ньютон ернинг тортиш кучи қонуни борлигини дарахтдан узилиб тушган бир дона олма воситасида кашф этган-ку. Қўй, умидсизланма, — деди у тасалли бериб, — намуна учун ҳалқа тайёрлаб кўрайлик-чи.

— Бош металлургнинг гапини қара. «Ахир, тушунсанг-чи, давлат стандарти 320 миллиметр» эмиш. Қайта ишлашга тўрт миллиметр қолиши керак, сенда эса икки миллиметр-ку» деганини кўрмайсанми? Стандартни бузиб бўлмасмиш. Топган баҳонасини қара, тавба!

— Ноумид шайтон, Маркс. Бўш келма, — деди Раҳим цехга йўл оларкан. «Ҳар кимнинг ўз ташвиши борда, — деб кўнглидан ўтказди у.— ишчи рационализаторлар турмушида хилма-хил воқеалар бўлиб туради. Уларга ўз вақтида далда ёки маслаҳат бериш керак. Акс ҳолда ишга салбий таъсир қилади. Гоҳида ишларни шахсий ёки ижтимоий деб ажратамиз. Нега энди? Бир коллективдаги ҳаёт учун ҳамма жавобгар эмасми? Ҳеч ким ижтимоий иш деб ўртоғига шахсий ишингни четга суриб тур демайди-ку. Бу аслида одамга эътибор, унинг ишига ҳам, ички дунёсига ҳам сезгирлик билан қараш эмасми!» Умуман Пономарёв ҳам Раҳимнинг шахсий ишдаги омад ва кайфият кўпчилик манфаатига самара келтирувчи асосий омил, деган шу фикрини яхши кўриб қолган. Эҳтимол, Раҳимнинг кўп йиллардан бери Тошкент экскаватор заводида коммунистик меҳнат зарбдори бўлгани, эндиликда 1-механика цехининг ажойиб токари эканининг сири ҳам шунда, яъни одамижонлигида эмасмикин? Ҳарқалай, Маркс Иванович Ленин ордени ва Бутуниттифоқ Халқ Хўжалиги Ютуқлари кўргазмасининг олтин медали билан тақдирланган бу дўстини дилкашлиги учун жондан севарди.

Раҳим цехга кираётиб рафиқаси Ольга ишлаётган осмонўпар кран минорасига нигоҳ ташлади. Ўз хаёли билан банд бўлган Раҳимга аслида Ольга анчадан бери разм солиб турган эди. Ольганинг қўл силкишига у ҳам жавоб қилди-да, цехга кирди. Ёшлик хотиралари қалбини аллақандай илиқ ва эркин ҳисларга чулғади...

Бир зум Ашхободда ўтказган хизмат йиллари жонланди. Ёшгина Ольга у пайтлар тўқув фабрикасида ишларди. Икки юрак уришига бутун олам қулоқ солаётгандай, бу поёнсиз олам фақат уларнинг муҳаббати билан нафас олаётгандай туюларди. Ҳарбий уст-бошини қайта-қайта тозалаб, фабрика дарвозасида интизор кутишлар...

Йиллар ўтса ҳамки, ўша оловли дамлар ҳамон унинг кўнглига ёлқин сочади.

Раҳим ўз цехи томон юраркан, станоклар гулдуросига, ишчиларнинг бир-бирларига алланима деб қичқиришларига қулоқ солса ҳам, ҳеч нимани англолмасди. Унинг фикри-ёди Ольгада эди. Рафиқасининг сиймоси негадир кўз олдидан кетмасди.

Дўстлар ҳар куни ишдан кейин қолиб, цехда алламаҳалгача қандай қилиб бронзани тежаш ҳақида фикрлашар эдилар. Агар Раҳим бўлмаганида ким билади. Маркс Иванович бу мураккаб ишнинг уддасидан чиқа олармиди-йўқми...

— Ишга жуда қаттиқ киришибсизлар-да, оббо азаматлар-эй, — дерди гоҳида цех бошлиғи бирон юмуш билан кириб. — Шундай қилиб, мўлжал қачонга?

— Узоғи билан етти-саккиз кунда тугатамиз, — деб шод жавоб берарди Маркс.

— Бизни шошириб қўймасанглар деймандa, — ҳазилга олди цех бошлиғи.

— Бўлмаса-чи? Ҳозирдан ҳаракатингизни қилиб қолинг! —деди кулимсираб Раҳим, дўстига нигоҳ ташлаб.

Одатда, гальваника цехига зарур барча деталлар Раҳим Йўлдошев меҳнат қилаётган биринчи механика цехида тайёрланади. Шу боисдан цехнинг ютуғи кўп жиҳатдан уларнинг ғайратига боғлиқ. Буни Раҳим ҳам, Маркс Иванович ҳам яхши билишади.

Раҳим эртаси куни бешта токарлик ва фрезерлик станогини ўзи бошқариб турди. Бу беш ишчининг ишини бир ўзи қилди, деган сўз. Станоклар «феъли»ни яхши билгани учун ҳам қийналмай, равон ишлади, деталлар гўё моҳир ҳайкалтарош қўлидан чиққандай бошқаларда завқ уйғотди. Унинг бу ташаббуси бутун корхонада шов-шувга сабаб бўлди.

Шогирдлардан бири сменадошига дастгоҳини йиғиштирмай ташлаб кетаётган эди:

— Мен Василий Слимко билан мусобақадошман, биласан-а? — деди унга, — бир станокда смена алмашамиз. Мен унга, у эса менга дастгоҳларни тозалаб, саришта қилиб топширамиз. Бу эртасига дастгоҳни камида ўн-ўн беш минут эрта юргизишга ёрдам беради. Демак, иш унуми ошади!

Ёш шогирд анча изза бўлди...

...Кўнгилга бир фикр уруғ ташламасин экан, бутун ўй-хаёл шунда бўлиб қоларкан. Экскаватор шестерняси учун янги бронза ҳалқаси тайёрлаш фикри Маркс Ивановичга тинчлик бермай қўйди. Бу ҳалқалар цех ва бутун корхона учун суву ҳаводай зарур...

Вақт алламаҳал бўлиб қолган. Иш тугагач, Раҳим қўлини ювиб келди. Маркс янги қолипни завқ билан кўздан кечираётган эди.

— Мана, бизни «қийнаган» ҳалқа қолипи,— деб тушунтирди Маркс унга. —Қандай яхши-а? Токарлар жонига аро кирадиган бўлдида.

Слесарлардан бири чертёжга чуқур разм солди. Маъқул тушдими, унга жилмайиб боқди...

Мана, илк натижа! Аввалгисидан анча ихчам, ўттиз олти килограммли бронза ҳалқаси олинди. Бу пайт Ольга ҳам Раҳимни йўқлаб цехга кирган эди. Ҳамманинг чеҳрасида табассум! Деталь энди анча осон иситиладиган бўлди. Кейин Раҳимнинг таклифи билан таянчни шестерняга эмас, марказга қўйишди. Энди эриган бронза таянчдан нов сингари ҳалқанинг икки томонига оқиб тушиши мумкин эди. Ҳалқа пишиқ чиқади шунда.

— Офарин, Маркс, қутлайман! — деб юборди Раҳим унинг елкасига беихтиёр уриб. — Бир деталдан энди ўн бир килограмм бронза тежалади. Демак, ҳар ўн бешинчи экскаваторни энди фақат тежалган бронза ҳисобига тайёрлаш мумкин.

...Улар корхонадан чиқишганда, қуёш уфққа ёнбошлаб қизариб турарди.

...Ветеран ўз ҳикоясини тугатганда, биз корхона дарвозасига яқинлашиб қолган эдик. Очиқ дарвозадан темир йўл орқали янги «Э—304Г» маркали экскаваторлар узоқ сафарга «отланаётган» эди.

Ичкарига кирдик.

Кўз ўнгимизда корхонанинг кенг ҳовлиси, хиёбон ва гулзорларгина эмас, Куйбишев майдонидаги улуғвор ҳайкал, равон, Ново-Московская кўчасидан Салор анҳоригача ҳамма нарса яққол кўриниб турарди. Ишчилар тайёрлаётган агрегатлар сариқ рангга бўялган, темир йўл бўйича турнақатор қилиб тизиб қўйилган, бирин-кетин эшелонларга ортилмоқда эди. Бу экскаваторларнинг кўриниши оддий, аммо филдай азамат машина! Жаҳонга машҳур. Бугунги замонавий қурилишлар —Қоратупроқни ва Ўрта Осиё чўлларини ўзлаштириш, Болтиқбўйи ва Қозоғистоннинг ирригация ишларини унинг иштирокисиз тасаввур этиб бўлмайди. Бу машиналарни барча социалистик мамлакатлар, шунингдек, Франция ҳам бажонидил харид қилишяпти.

Бу ажойиб манзарага маҳлиё бўлиб турганимизда, узоқдан Раҳим ака: — Хушхабар, хушхабар! — дея қичқирди.

«Известия»да Тошкент экскаватор заводининг «Э—304Г» машинасига давлат Сифат белгиси берилгани ҳақида хабар босилган эди. Дўстлар жилмайишиб, қўл сиқишди.

Ҳамид ИКРОМОВ.

НАРГИС ВЕНГЕРЧА КУЙЛАЙДИ

Йиллар кетидан йиллар ўтади. Шароф Рашидовнинг «Кашмир қўшиғи» достонининг янгидан-янги ўқувчилари Наргиснинг Бамбурга бўлган муҳаббати ҳақида билиб оладилар. Мана, бу мафтункор қўшиқ венгер тилида янграй бошлади. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти билан ижодий ҳамкорлик юзасидан шартнома тузган «Лапкиадо Валлалат» нашриёти «Кашмир қўшиғи»ни венгер ва рус тилларида миниатюра китобча ҳолида нашр этди. Китоб юксак бадиий дид билан ишланган, юқори полиграфик савияда босилган.

Китобга «Лапкиадо Валлалат» нашриётининг директори Халқлар дўстлиги орденининг кавалери, кейинги йилларда икки марта совет Ўзбекистонида бўлган Норберг Шиклоши сўзбоши ёзган. У бизнинг серқуёш ўлкамиз ҳақида, ажойиб одамларимиз, республикамизнинг халқ хўжалиги, фан ҳамда маданият соҳасида эришган ютуқлари тўғрисида қувониб гапиради, ҳар иккала корхона ўртасидаги қардошлик алоқаси бир-биримизни чуқурроқ ўрганишимизга, дўстлар тажрибасидан амалийроқ фойдаланишимизга ёрдам беришини таъкидлайди.

Норберг Шиклоши китобхонга мурожаатида шундай деб ёзади. «1979 йил сентябрь ойида «Лапкиадо Валлалат» нашриёти коллективи билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти билан ўзаро ҳамкорлик тўғрисида шартномага имзо чекдик. Бу ҳамкорлик делегациялар алмашиш, китоблар нашр этиш, ҳамкорликда асарлар чиқаришни назарда тутади. Битим ўтган йил сентябрь ойида, ўзбек нашриётининг ўн кишилик делегацияси Венгрияга келганида тузилган эди. Ўша йилда Ўзбекистон пойтахтига жавоб визити билан борганимизда уни имзоладик. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти Совет Ўрта Осиёсидаги энг йирик газета-журнал нашриётларидан бири. Бу нашриёт босмахонасида «Правда», «Известия», сингари бир қанча марказий газеталар, шунингдек ушбу совет республикасининг марказий органлари ўзбек ва рус тилларида босилади.

Корхонамиз меҳнаткашлари вакиллари бўлмиш делегация аъзолари кўпгина мақола ва бошқа материалларда ўз тажрибаларини баён қилишди. Сафар ҳақидаги хотираларини ёзишди. Шундай қилиб, биргина бизнинг 1700 кишилик коллективимиз эмас, балки юз минглarча венгер китобхонлари шиддат билан ривожланиб бораётган ва бой тарихий ўтмишга эга бўлган совет республикаси ҳақида кўп нарсаларни билиб олдилар.

Тарихий ва адабий ахборотларга қараганда Армен Вамбери Ўрта Осиё ва Ўзбекистон ҳақида йўл лавҳалари ёзган биринчи венгер автори эди. Ундан кейин ўзбек тупроғида бизнинг кўп ватандошларимиз бўлишди. Айниқса Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейин, Ўзбекистон социалистик ва коммунистик тараққиёт йўлига кирган бу ерга борадиган меҳмонлар кўпайди.

Корхоналаримиз ўртасидаги қардошлик алоқалари бир-биримизни ўрганишга яхшироқ ёрдам беради. Машҳур ўзбек ёзувчиси ва публицисти Шароф Рашидов асарларидан бирининг китоб қилиб нашр этилиши ҳам мана шу саховатли мақсадга хизмат қилади.

Совет ва венгер халқларининг тарихий алоқалари, ўзбек ва венгерноширларининг делегация алмашиши, ижодий алоқалар, кейинги йилларда кўп қизиқарли ва фойдали натижалар берди. Мана шундай самарали алоқа натижасида «Кашмир қўшиғи» Венгрияда нашр этилди. Бундан кейин ҳам ижодий ва амалий алоқалар ривожланиб бораверади. Бизнинг кундалик матбуотимизда ва китобларимизда қардош венгер ва совет халқларининг ҳаёти ҳақида ҳикоя қилувчи асарлар пайдо бўлаверади».

Шуни таъкидлаш керакки венгер мутахассислари билан ҳамкорлигимизнинг чуқур илдизлари бор. Биз бир неча йил мобайнида «Электроимпекс» фирмаси билан биргаликда лойиҳа туздик ва редакция корпусининг баланд биноси устига «Публиколор» нурли қурилмасини бунёд этдик. Бу—мамлакатда энг йирик ана шундай қурилмалардан бири бўлиб, Ўрта Осиёда биринчи ҳисобланади. Кечқурунлари ундан сўнгги хабарларни ўқиб олишингиз мумкин.

«Публиколор» устида «УзНИИПГрадостроительство» мутахассислари билан «Электроимпекс» конструкторлари биргаликда иш олиб бордилар. Бу ерда турли пайтларда Венгриядан келган Гундингер Ференц, Вамош Шандор, Деак Андраш, Пеккер Габор, Чомош Шандор, Надь Атилла, Сабо Эрно сингари мутахассислар меҳнат қилишди. Бундан ташқари венгер мутахассислари В. И. Ленин музейи Тошкент филиалини ҳамда шаҳримиздаги Театр-томоша муассасаларини жиҳозлашда иштирок этдилар. Улар Ўзбекистон ташкилотлари билан маданий тараққиёт ва халқ хўжалигининг турли соҳаларидаги нурли реклама ва ташкилий техникавий жиҳозларни тадбиқ этишда ҳамон қатнашмоқдалар.

Делегациялар алмашиш ҳар иккала томон учун иш тажрибаларини, ижодий режаларни ва нашриёт тараққиётини ўрганишга ёрдам беради.

Венгер мутахассислари бизнинг нашриётимиз структурасини, унинг полиграфия базасини синчиклаб ўрганмоқдалар. Улар Тошкентда бўлишганида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти ва бошқа полиграф корхоналарининг фаолият тажрибасини ўрганиб, келажакда ўз полиграфия базасига эга бўлган нашриёт яратишга аҳд қилдилар. Норберг Шиклошининг Тошкентга сафари ҳам мана шу мақсадга мўлжалланган эди.

«Лапкиадо Валлалат» нашриёти билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти коллективлари ўртасидаги тузилган шартномага биноан ҳар йили ўн кишилик делегация алмашиб турилади. Бундан ташқари махсус мақсад билан мутахассисларнинг сафар қилишлари ҳам режалаб қўйилган. Бироқ энг асосий мақсад фақат малака алмашиш эмас, асосий мақсад халқларимизнинг қардошларча дўстлигини янада мустаҳкамлаш, совет Ўзбекистони ва Венгрия Халқ Республикаси ҳақидаги кенг ахборотларни алмашишдир.

Шу йил сентябрь ойида бизнинг делегация Будапештга бориб келгач «Лапкиадо Валлалат» нашриётининг ўн кишилик делегацияси меҳмон бўлиб келишди. Улар орасида «Мадьяр Хирлап» газетаси бош редакторининг ўринбосари Варга Йожеф, нашриёт касаба союз комитетининг раиси Надь Иштван, нашриёт молия экономика бўлимининг бошлиғи Шимон Янош, «Адам» журналининг бош редактори Бачкан Ласло ва бошқалар бор эди.

Дўстларимиз Ўзбекистонда бўлган пайтларида Самарқанд ва Тошкентнинг тарихий обидалари билан танишдилар. Нашриёт оталиғидаги «Малик» совхози ҳаёти ва фаолиятини кўздан кечирдилар. Қардош мамлакат журналистлари совхозда пахтачилик, чорвачилик ва бошқа соҳалар тараққиёти билан қизиқдилар.

Венгер дўстларимиз «Малик» совхозининг директори, экономика фанлари кандидати, республикада хизмат кўрсатган агроном Михаил Ефимович Красильников билан суҳбатда ўзлари кўрган манзарадан ғоят қувонганларини баён қилдилар. Улар қишлоқ меҳнаткашлари билан суҳбатлашдилар, меҳнат шароити, маиший турмуш билан қизиқдилар. Хуллас, бу ерда янги дўстлар орттирдилар.

Венгер мутахассислари шунингдек бизнинг санаторий-профилакторийни, пионер лагери, ётоқхона, клуб, медицина пунктини кўздан кечирдилар. Шунингдек улар нашриётимизнинг партия, касаба союз, комсомол ҳамда бошқа жамоат ташкилотлари ишига катта қизиқиш билан қарадилар.

Дўстларимизга нашриётнинг янги спорт комплекси. айниқса ёқди. Улар нашриёт фақат газета ва китоб чиқариш, ёдгорлик нашрлари чоп этиш соҳасидагина эмас, иқтисод ва маданият соҳасида ҳам катта ютуқларга эришганлигини қувониб гапиришди. Венгер меҳмонларимиз бизнинг нашриёт комплекс, иқтисодий, социал-техникавий, маданий тараққиёт соҳасида бугунги кунда мамлакатдаги энг йирик полиграфия корхоналарини бирига айланганини, унда юқори, офсет ва чуқур нашр йўлга қўйилганини таъкидлашди. «Правда», «Известия», «Сельская жизнь», «Социалистическая индустрия», «Комсомольская Правда», «Труд». «Учительская газета», «Медицинская газета», «Советская торговли» ва бошқа газеталарнинг алоқа каналлари билан қабул қилиниши, чиққан куниёқ фақат бизнинг республикага эмас, Ўрта Осиёдаги қардош республикаларга ҳам тарқатилишини билиш дўстларимизга айниқса қизиқарли бўлди. Венгер мутахассислари кадрларнинг ўқув системаси билан танишар эканлар, Тошкент полиграфия ҳунар-техника билим юрти йил сайин юздан ортиқ ҳарф терувчи, печатник ва муқовасозларнинг етказиб беришини билиб олдилар. Бошқа ҳунар-техника билим юртлари эса сантехниклар, электрик ва механиклар тайёрлайди. Ўқишнинг сўнгги йилида ёшлар нашриёт ишлаб чиқариш базасида, босмахонада амалий практика ўтайдилар.

Дўстларимиз редакция корпуси составига кирадиган газета комплекси қурилишини кўрганларида бу ерда тез юрар офсет машиналари жойлашишини билиб олдилар. Марказий газеталарнинг тасвири пленкага туширилади, нусҳаси пўлат асосга (қолипга) олинади ва шу ондаёқ ротация машинасига топширилади. Бу эса нашр муддатини қисқартиради, сифатини яхшилайди.

«Лапкиадо Валлалат» нашриёти билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти ўртасидаги тажриба алмашиш ўз маҳсулини бера бошлади. Биз бундай қардошлик алоқалари порлоқ истиқболга эга деб ишонамиз. Делегациялар алмаштириш интернационал дўстлигимизни янада мустаҳкамлайди, ишлаб чиқаришни ривожлантиришга, ҳар иккала коллектив меҳнат шароитини яхшилашга ёрдам беради.

Янош Кадар бундан ўн йил илгари «Правда Востока» анкетасидаги саволларга жавоб бериб, Совет Иттифоқи ва Венгрия халқлари социалистик жамият қурилиши ва тараққиётини кенгайтириб бораверадилар, деган эди.

Ўтган ўн йил мобайнида венгер ва ўзбек халқлари ўртасидаги дўстлик янада мустаҳкамланди ва чуқурлашди. Бугунги кунда Наргис венгер тилида куйлаётган экан, бу ҳам мана шу дўстликнинг ёрқин намунасидир.

И. ШОҒУЛОМОВ,
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг директори, тарих фанлари кандидати.

СУРАТДА: «Лапкиадо Валлалат» нашриётининг директори Халқлар дўстлиги ордени кавалери Норберг Шиклоши Тошкентга қилган сафари пайтида.

Н. Шарипов фотоси.

МОСКВА. Рус жанрли картиналарининг асосчиси А. Г. Венецианов туғилган кунининг 200 йиллигининг нишонланиши давлат Третьяков галереясидаги кўргазма билан якунланди. Мўйқалам устасининг юздан зиёд асарларини ўз ичига олган экспозиция Калинин ва Ленинградда ҳам намойиш этилди. Кўргазмада рассомнинг тасвирий ҳамда жанрли асарлари, сатирик лавҳалари намойиш этилди. Мазкур асарлар 1812 йилги Ватан уруши даврида ёзилган эди.

СУРАТДА: кўргазма залларида.

ТАСС фотохроникаси.

ДОРИХОНА ВА МУЗЕЙ

Ўзбекистонда дорихона ишининг қарор топиши тўғрисида ҳикоя қилувчи музей ва республикада энг йирик дорихона ёнма-ён қад кўтарган. Ўрта Осиёда биринчи ана шундай музей энг қадим замонлардан то бизнинг давримизгача бўлган дорихона иши тўғрисида ҳикоя қилади. Музейнинг Абу Али ибн Синога бағишланган бўлими жуда қизиқарлидир. Унинг «Тиб қонунлари»да кўрсатилган 785 та шифобахш дорилардан кўпчилиги ҳозирги кунда ҳам қўлланилмоқда.

Музей экспозицияси мамлакатимизда фармацевтика ишининг ривожланиши тўғрисида ҳикоя қилади. В. И. Лениннинг 1918 йилда дорихоналарни национализация қилиш тўғрисида имзолаган декрети мамлакатимизда фармацевтика ишига асос солди. Республика ташкил қилинган дастлабки йилларда унинг территориясида бор-йўғи 32 та дорихона бор эди. Ҳозир эса уларнинг сони бир ярим мингтага етди, уларнинг ярми қишлоқларда жойлашган.

Музей Тошкент химия-фармацевтика заводининг иши билан таништиради. (Бу завод йилига 27 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқармоқда). Тошкент фармацевтика институтида ва Охунбобоев номли медицина билим юртида кадрлар тайёрлаш масаласи тўғрисида ҳикоя қилади.

(ЎзТАГ).

ФАН ОЛАМИДА НИМА ГАП?

ТАБИАТ ЯРАТГАНДАН НУСХА ОЛИБ...

▲ БИОНИКА ҚАНАҚА ФАН? ▲ НОК ШАКЛИДАГИ КИТ ҚИЁФАСИ ▲ ТЕЗЛИКНИ ОШИРИШ ОМИЛЛАРИ ▲ САМОЛЁТЛАР ҚАНОТИ СИЛКИНГАНДА ▲ МЕДУЗА ФАЛОКАТНИ ОЛДИНДАН СЕЗАДИ ▲ БОЛАРИЛАР НАҒМАСИ — ЁМҒИРДАН ДАРАК БЕРАДИ ▲ ЭНГ СЕЗГИР АСБОБЛАРДАН ҲАМ «ҲУШЕР» ЖОНИВОРЛАР

XIX аср табиат фанлари ривожланишида кескин бурилиш асри бўлиб, бу жараёнда табиат фанларининг ўзаро ва техник фанлар билан алоқадорлиги борасида йирик проблемаларни ўз ичига олган янги фанлар вужудга келди. Шундай фанлардан бири яшаётган асримизнинг «чақалоғи» — бионика фанидир. Бионика қадимги грекча «бион» сўзидан олинган бўлиб, «ҳаёт элементи» ёҳуд «ҳаёт ячейкаси» маъносини беради. Бионика фанининг туғилган куни сифатида 1960 йил 13 сентябрь — «Сунъий системаларнинг жонли прототиплари, янги техниканинг калитидир» мавзуида ўтказилган биринчи америка миллий симпозиумининг очилиш куни қабул қилинган.

Бионика — биологик системалар ва уларнинг элементларининг тузилиши, фаолияти принципларини ўрганиб, олинган билимлар асосида техник машина, асбоб ва аппаратларни қайта қуриш ёҳуд бу билимлар асосида тамомила янгиларини ихтиро қилиш билан шуғулланадиган фандир. Айни пайтда бионика — биология, математика ва техника тармоқларига бўлинади. Шунинг учун ҳам бу фаннинг символи сифатида хирургия наштари (скальпель), интеграл ва электр кавшарлагич (паяльник) олинган. Бионика фани жуда ёш бўлишига қарамай, ўзининг ривожланиш тармоқларида катта ютуқларни қўлга киритди.

Хўш, бу ютуқлар нималардан иборат? Шулардан айримлари ҳақида тўхталиб ўтамиз. Бу борада дастлабки изланишлардан ҳисобланган денгиз ҳайвонларини ўрганиш ва бу соҳада билимларни кема ва пароходсозликда қўллаш катта иқтисодий тежам бера оладиган кашфиётлар қилишга имкон берди. Япон олими, профессор Тако Инуи тажриба ёрдамида, нок шаклидаги китнинг боши ҳозирги замон «қирра бурун»ли кемаларга нисбатан сувда яхши силжишини намойиш қилди. Натижада, унинг лойиҳаси асосида ишланган «Курсани Мару» пассажир пароходи дунёга келди. Шунингдек, Американинг «Скипджек» сув ости кемасининг корпуси тунец балиғи формасидек қилиб ишланган. Унинг сузувчанлиги ва тезлиги кескин ошди.

Дельфин сувда соатига 50—60 километр тезликда бир неча сутка давомида тезюрар кемаларни изидан етиб юриши кўпчилик денгизчиларга маълум. Инглиз олими Грейнинг ҳисоблашларига кўра, дельфин соатига 50—60 километр тезликка эришиши учун унинг мускуллари мавжуд мускулларидан 7—10 марта қувватли бўлиши керак экан. У ҳолда дельфин ҳаракатининг сири нимада, деган табиий савол туғилади. Турли тажрибалар ёрдамида дельфиннинг ҳаракати давомида гидродинамик жараёнларининг сирини текшириш, ҳаракат пайтида дельфин танасига сувнинг қаршилиги, бошқа денгиз ҳайвонлари танасига қаршилигидан бир неча марта камлигини маълум қилди. Бунинг сири дельфин терисининг хусусияти билан боғлиқлиги кейинчалик аниқланди: Гап шундаки, дельфин ҳаракати пайтида унинг терисида ҳосил бўладиган майда ўсимталар бўйлама оқимни уюрма оқимга айланишига йўл қўймайди, натижада у қийналмай катта тезликка эриша олади. Ҳисоблашларнинг кўрсатишича, кемани ҳаракатлантирувчи кучнинг ўндан тўққиз қисми кема корпуси атрофида ҳосил бўладиган турбулент оқимни енгишга кетади.

Учувчи аппаратларни қайта қуриш соҳасида қушларнинг учиш жараёнини ўрганиш олимлар учун кўп кутилмаган янгиликларни берди. Маълум бўлишича, ҳозирги замон самолётларининг тежамлилигини ошириш учун қушларга хос силкинувчи қанотли самолётларни (орнитоптерларни) қуриш лозимлиги аниқланди. 1962 йили октябрь ойида инженер, учувчиларнинг СССР Фанлар академияси қошидаги А. Н. Северцев номли ҳайвонлар морфологияси институти олимлари Г. С. Шитстакова, Т. Л. Бородулина, В. Э. Якоби ва бошқалар билан биргаликда қушлар учишининг механика ва аэродинамикасини ўрганиб, 1962 йили тажрибада биринчи марта силкинувчи қанотли самолётни учириб намойиш қилдилар. Бундай эксперимент, силкинувчи қанотли самолёт оддий самолётга нисбатан икки баравар кам тезликда ҳам осонлик билан ҳавога парвоз қила олишини кўрсатди. Гарчи ҳозирги силкинувчи қанотли самолётларни моделлаштириш соҳасида эришилган ютуқлар сезиларли бўлмаса-да, бироқ бу проблема тўла ҳал қилиниши учун ҳали кўп техник масалаларни ҳал қилиш зарур бўлади.

Оби-ҳаво маълумотларини олдиндан айтиш проблемаси ҳам маълум даражада, ҳайвонот дунёси билан узвий алоқада ҳал қилинмоқда. Денгиз барометри шторм бўлишини фақат икки соат чамаси олдин сеза олгани ҳолда, денгиз ҳайвонларининг катта кўпчилиги бундай ҳодисани бир неча соат олдин сезади. Хусусан, медуза 10—15 соат олдин штормни сезиб, ҳавфсиз жойга беркиниб улгуриши аниқланган. Маълум бўлишича, медуза инфра товуш тўлқинларини яхши сезар экан. Москва Давлат университетининг биофизика кафедраси олимлари медуза «инфрақулоғи» фаолиятининг принципларини синчиклаб ўрганиб, шу асосда шторм-бўронларни олдиндан айта оладиган «электрон» асбоб яратдилар. Бундай асбоб ёрдамида яқинлашаётган штормни 15 соат олдин билиш мумкин!

Голей номли балиқ ёмғир бўлишидан олдин аквариумда ўз тинчлигини йўқотиб, ўзини ўнгу-сўлга уради. Бу балиқ кўп ҳолларда синоптиклардан бир неча марта аниқ маълумот бериб, 100 ҳолдан 3—4 тасидагина адашади!

Деярли доимо денгиз остидан жой олган сом балиғи момақалдироқдан олдин сув юзига чиқади. Чумолилар ёмғирдан олдин инларининг оғзини беркитади, асалари эса, ёмғирдан олдин уяси оғзига ўтириб олиб, тинимсиз ғўнғиллайди. Оби-ҳаво ўзгаришига турли ўсимлик гулларининг ҳам сезгирлиги катта. Хусусан ноготки сариқ гулли бир йиллик боғ ўсимлиги, мольви, ипомеи каби ўсимликларнинг ҳаво булутсиз пайтда гул япроқларининг ёпилиши оби ҳавонинг айнаши, ёмғир бўлишидан дарак беради.

Ер қимирлашларини олдиндан айтишда, Токио университетининг профессори Ясуо Суэхиро денгиз туби ҳайвонларининг табиатини ўрганиш катта аҳамият касб этишини кўрсатди. 1923 йили Токио яқинидаги Хаям пляжида «мўйлабли» треска тўдасининг пайдо бўлиши кўпчилик балиқчиларни ҳайрон қолдирди, чунки бу хил балиқлар асосан денгиз тубида яшаши уларга қадимдан маълум эди. Орадан икки кун ўтгач, кучли ер қимирлаши Токиони ларзага келтирди ва 143 минг кишининг ёстиғини қуритди. 1933 йили бир балиқчи Одавара районидан илон балиқ — угорни тутиб келтирди. Бу хил балиқлар ҳам асосан, бир неча минг метр чуқурликда — океан тубида яшаши океанологларга маълум эди. Ўша куни Япониянинг океан қирғоғи кучли ер қимирлашни бошидан кечирди. Оқибатда 3 минг киши ҳалок бўлди. 1963 йили ноябрда Ниидзима ороли аҳолиси катта чуқурликда яшайдиган ва узунлиги 6 метр келадиган балиқ — «денгиз алвастиси»ни тутишди. Қизиғи шундаки, бу тўғрида профессор Ясуо Суэхирога хабар берганларида, ҳалигача ўз гипотезасига шубҳа билан қараб юрган олим ҳазиллашиб: «Демак яқинда ер қимирлаши кутилади» деди. Орадан икки кун ўтгач, Я. Суэхиро ҳазили пайғамбарона бўлиб чиқди ва Ниидзима районида кучли ер қимирлаши рўй берди.

Шунингдек, қуруқлик ҳайвонот дунёси ҳам ер қимирлашларини олдиндан сезишлари фанга маълум. Скопле (Югославия) зоология паркининг қоровули Б. Трояновский, ер қимирлашидан олдинги тунда парк ҳайвонларининг даҳшатли бўкириш ва увлашлари бошқа кечаларда уларнинг хулқларига ҳеч ўхшамаганлигини ҳикоя қилади.

— Ҳайвонларнинг бундай бўкиришларини биринчи бўлиб, ер қимирлашидан тўрт-беш соат олдин Австралия уй ити — Динго бошлаб берди, сўнгра фил, арслон, йўлбарс ва леопардлар бўкиришларига қушлар қўшилди, — дейди Трояновский.

Саросимага тушган қоровуллар турли йўллар билан ҳайвонларни ҳар қанча тинчитишга уринишмасин, бу уринишлар ижобий натижа бермаган. Энг охири, кутилмаганда ҳамма ҳайвонлар тинчланишиб, қафасларининг юқори томонига биқинишганларидан бир неча дақиқа ўтгач, кучли ер ости «момақалдироғи» Скоплени ларзага келтирган ва 1500 кишининг ҳаётини олиб кетган.

Бутуниттифоқ илмий-текшириш Геофизика институти ва СССР Фанлар академияси қошидаги ҳайвонлар морфологияси институти ходимлари биргаликда иш олиб бориб, янги сезги — «сейсмик эшитиш»нинг табиатини очдилар. Бинобарин, яқин йилларда шу принцип асосида ишлайдиган сейсмоприёмникларнинг янги типи олимлар томонидан совға қилинса ажаб эмас.

Кейинги йилларда локатор системаларини қуришда ҳам жониворлардан ўрнак оларли анча нарса борлиги аниқланди. Хусусан, кўршапалакларнинг эхологлари, диаметри 0,1 миллиметрли предметларни сеза олиш қобилиятига эга эканлиги маълум бўлди. Учиш олдидан кўршапалак секундига 5—10 ультра товуш импульсини тарқатади. Учиш давомида импульслар сони 30 гача ортиши, тўсиққа яқинлашганда эса, импульслар сони секундига 50—60 гача етиши аниқланди. Импульслар сонининг максимуми ов пайтида кузатилиб, секундига 250 гача бориши сезилди. Кўршапалаклар эхолокаторларининг асосий характеристикаси Л. Катрон томонидан ўрганилди. Натижада тирик жониворларнинг локатор системалари тузилиши принципи ва ишлаш фаолиятига кўра бу борадаги техникага маълум системалардан устун туриши ва кескин фарқ қилиши маълум бўлди.

Бионика архитектура соҳасида ҳам кутилмаган натижалар бермоқда. Инженер ва олимларнинг ҳисоблашлари асосида асалари уяси формасидаги қурилма, қурилиш материалларининг сарфланиши жиҳатидан энг тежамли ва шу билан бирга энг сиғимли эканлиги аниқланди. Асалари уяси формасида қурилган иншоотда, инженерлар конструкцияси асосида қурилган худди шундай ҳажмдаги иншоотдагига нисбатан 30 процент кам бетон ва қарийб икки баравар кам иш кучи кетган. Инженерлар конструкцияларига қанчалик мураккаб математик формулаларга таянишларига қарамай, бу тенгсиз беллашувда асаларилар енгиб чиққан!

Кишини ҳайратга соладиган фактларнинг ҳайвонот дунёсида борган сайин кўпроқ аниқланиши бионика проблемаларини йил сайин орттирилишига сабаб бўлмоқда. Нонхўрак инфрақизил нурларни бемалол кўра олади. Унинг кўзи температуранинг 0,01 градусга ўзгаришини сезади. Гремучий илонларнинг термолокатори 0,001 градус температура тебранишини сеза олиши маълум бўлди. Бактерияларнинг баъзилари эса радиоактив нурланишга жуда сезгирдир. Ҳайвонлардаги навигация — йўл топа билиш қобилияти ҳам биониканинг йирик проблемаларидан бири ҳисобланади. Англияда ушланиб, АҚШда қўйиб юборилган лочин 12 кундан сўнг Атлантика океани устидан 5600 километрли номаълум йўлни ортда қолдириб, ўз Ватанига эсон-омон қайтди.

Бионика шу хилдаги минглаб проблемаларни ҳал қилиши, келажакда халқ хўжалиги учун бевосита зарур бўлган юзлаб аниқ ва сезгир асбобларни, такомиллашган ва қайта қурилган аппаратларни яратиш имконини бериши билан жуда муҳимдир.

М. МАМАДАЗИМОВ,
физика-математика фанлари кандидати.

Маданият саройи иш бошлади

Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчи ва хизматчилари бу йил қурувчилардан ажойиб совға олдилар. Орзиқиб кутилган корхонанинг маданият саройи эшиклари очилди. Бу даргоҳ авиасозларга шу билан ҳам қимматлики, унинг бунёд этилишида бирлашма ишчилари навбатма-навбат ҳашар йўли билан меҳнат қилдилар. Эндиликда авиасозларнинг маданият саройи 4-уй-жой шаҳарчасининг файзига файз қўшган. Айниқса оқшом тушиши билан сарой атрофи ва унинг хоналари жуда ҳам гавжум бўлиб кетади.

Шу кунларда пойтахтимизга меҳмон бўлиб келган Москванинг «Акварели» ансамбли санъаткорлари бу ерда корхона ишчиларига концерт қўйиб бермоқдалар.

ЯНГИ ПОЧТА МАРКАЛАРИ

МОСКВА. СССР Алоқа министрлиги Ю. А. Гагарин номли космонавтлар тайёрлаш марказининг 20 йиллигига бағишланган учта почта маркасини муомалага чиқарди.

Янги почта маркаларида космонавтларнинг назарий, техник ва медико-биологик тайёрлаш жараёнлари ўз ифодасини топган.

СУРАТЛАРДА: янги почта маркаларидан намуналар.

ТАСС фотохроникаси.

Ҳамид ҒУЛОМ,
Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси.

НАВРЎЗ

«МАШРАБ» РОМАНИДАН ПАРЧА

Лекин Пирматдан садо чиқмади. У жуда қўрқиб кетган бўлса керак, бақрайиб тикилган кўзлари ҳеч нарсани англамас, ранги докадай оқарган, тишлари бир-бирига урилиб такиллардн.

От қирғоққа яқинлашиб, олдинги оёқларидаги тақалар тошга тегиши билан қаттиқ бир силкиниб пишқирди-да, фавқулодда бир куч билан олдинга интилди. Бобораҳим от жиловини қўйиб юбориб, Пирматнинг белидан маҳкам ушлаб ўзига тортди. Чалажон йигит шилқ этиб қумга чўзилди. Бобораҳим унинг юзи, манглайи, чаккаларини силайбошлади.

— Кўзингизни очинг, чавандоз! — деб, Бобораҳим дўстининг қонсиз юзларига шапатилаб урди. — Йигит киши ҳам бу қадар шалвирар экан! Бир қаранг-чи, бу мен, дўстингиз Бобораҳиммен!

Пирмат сал ўзига келиб, кўзларини секингина очди, дўстини таниди, енгилгина иҳраб, яна кўзларини юмди...

Орадан бирор соат ўтгач, у ҳушига келган Пирматни отга миндириб, ўзи от жиловидан етаклаб оқсоқол чодирига яқинлашганда ёмғир анча пасайган, баъзи капалардан ўтлоққа чиққан оёқ яланг болалар бир-бирларини қувлашиб юришар эди. От шарпасига чодирдан аввало Тўтихон чопиб чиқди ва овозининг борича чодир ичига:

— Акам келди! — деб қичқирди-да, чаққон келиб, от жиловини Бобораҳим қўлидан олди.

Чодирдан янги банорас тўнда, яшил духоба дўппида, оёғида амиркон махси-ковуш, қўлида қаҳрабо тасбеҳ билан барваста Исохўжа оқсоқол салмоқлаб чиқиб келди ва ўғлини отдан суяб тушираётган Бобораҳимни ва от жиловини ушлаб турган Тўтихонни кўргач, кўзлари олаланиб:

— Бу не ҳол? — деб сўради.

— Тинчлик. Ўғлингизни олиб келдим, — деди Бобораҳим дўстини суяб, чодир эшигидан киритар экан. — Мен борай, ота-онам ташвишда бўлсалар керак.

У дуркун баданига ёпишган шалаббо кўйлак-лозимидан ҳижолат чекиб ерга боқди ва оқсоқолга таъзим қилиб, ўз капаси томонга илдам юриб кетди.

— Тавба...— Оқсоқол лўппи оқ юзини қоплаган ёйиқ малла соколини силади.— У сенга ҳеч нарса демадими, Тўти?

— Демадилар...— Тўтихон отнинг жиловини дадасининг қўлига тутди.— Қумғон қайнаган, акамга чой дамлаб берай.

— Боракалло, қизим! — Оқсоқол ёришиб келаётган осмонни кўздан кечирди. — Хайрият, очилди. Ҳалимни бошласак бўлаверади!

У кўк отнинг жиловидан етаклаб, чодир орқасидаги бостирма томонга кетди...

Бобораҳим капага кирганда бемор отаси кўрпага ўралиб ётар, онаси ўғлининг кечагина ювиб қуритилган эски кора чопонини ямаб ўтирарди.

— Вой болагинамей, қаёқларда юрибсан! — Зубайданисо ип қатимини тиши билан узаркан, ўғлига синовчан тикилди.— Мунча кўкариб кетмасанг! Дарҳол уст-бошингни алмаштириб ол, мана, тўнинг ҳам тайёр!

Зубайданисо тўнни Бобораҳимга бериб, бўхчасини титди, янги тўппи билан кўйлак-лозим олиб, буларни ҳам ўғлига тутди:

— Наврўзи олам, болагинам! — Она, боши капа шипига тегиб турган бўйдор ўғлининг келишган қадди-бастини фахрланиб кўздан кечирди. —Бу дўппини сенга атайлаб тикканман.

У янги чустнусха дўппини ўғлининг бошига ўз қўли билан кийгизиб қўйди.

Бобораҳим капа бурчига ўтиб, уст-бошини янгилаб олди, тўнни кийди ва онасини бағрига босиб:

— Ташаккур онагинам! — деди-да, кўнглига келган бир байтни ўқиди:

Ажойиб меҳрибонимсан, манинг ороми жонимсан,
Муроди ду жаҳонимсан, биҳишти жовидон онам!

— Қорнинг очгандир, ёвғон қайнатдим! — Зубайданисо ўғлининг елкасига қоқиб қўйди. — Отанг сени йўқлади, ёнига ўтир, мен сизларга дастурхон ёзай!

Янги уст-бошдан кўнгли равшан тортган, бадани исиган Бобораҳим дадасининг ёнига ўтириб, қонсиз рангпар юзига разм солди. Унинг кўзлари юмуқ, азбаройи озиб кетганидан юз суяклари туртиб чиққан, нафас олиши ҳам бежо.

Бобораҳим унинг бошига эгилиб, манглайини қоплаган реза-реза совуқ терни артиб қўйди, бетартиб ўсган соқол-мўйловини силаб текислади.

Мулла Вали бошига эгилган ўғлининг иссиқ нафасини сезди, киртайган кўзларини аста очди ва териси суягига ёпишган озғин ўнг қўлини кўрпадан чиқариб, ўғлининг қўлларини топиб ушлади.

— Бобораҳим... — деди ожиз товуш билан Мулла Вали.— Суянган тоғим... Сендан розиман!

— Отажон иншолло, тузаласиз!— Бобораҳимнинг ўпкаси тўлиб, кўзларини қайноқ ёш куйдирди.

— Вақт-соатим тугади... — Мулла Вали бошини секингина сарак-сарак қилди ва: — Сени худога, онангни сенга топширдим, — деди-да, кўзларини юмиб, оғир-оғир нафас олди.

Бобораҳим бемажол ётган отасининг юз-кўзларини силаб ўтирар экан, кейинги бир йил ичида сочи оппоқ оқарган онасининг дастурхон ёзиб, нон, қатиқ қўйганини, капа бурчагидаги қозондан косаларга ёвғон сузиб келтирганини кузатди, унинг ҳам отаси каби озиб, чўп-устихон бўлиб қолганига жон-жонидан ачинди. «Эй бевафо фалак! — нола қилди унинг аламли дили. — Бечора бошимга зулм тошларини беҳад ёғдирурсан!

Дардим ўтиға ёру биродар чидаёлмас,
Гар нола қилсам ҳазрати довар чидаёлмас.
Дардимдин агар зарра асар қилса фалакка,
Ўтлар чақилур, чархи мудаввар чидаёлмас...

— Ол, болам, овқатинг совумасин!— Зубайданисо ўғлининг қаршисига тиз чўкиб, нон ушатди.

Бобораҳим бир бурда нонни оғзига солиб, сопол товоқдаги қайноқ ёвғондан ҳўплади.

Зубайданисо бир қошиқ суюқ ошни пуфлаб, эрининг оғзига тутди. Бироқ Мулла Вали буни сезган бўлса ҳам лабини очмади-да, бошини билинар-билинмас чайқаб қўйди.

Зубайданисо лабини тишлаб, дил-дилидан ҳўрсинди. Бу аҳволдан ўта эзилган Бобораҳимнинг иштаҳаси ўбдон бўғилган бўлса ҳам, онасининг кўнгли учун ёвғонни охиригача симирди ва фотиҳа ўқигач, ўрнидан турди:

— Онажон, ҳалимга ўтин ёриб беришни ваъда қилган эрдим. Ижозат берсангиз, мен борай!

— Бор, ўғлим, бор!— Зубайданисо эрининг юзини беозоргина силаркан, ўғлига жавоб берди. Мен отанг ёнида бўлай, сен боракол!

Бобораҳим кападан чиқиб, булутлар анча тарқаганини, ҳаво ёришиб, улкан қонталаш қуёш баркаши уфқ тубига ботиб бораётганини кўрди.

Ҳалим учун белгиланган жой Исохўжа оқсоқол чодирининг орқасига омонат қўндирилган кенг бостирма бўлиб, бу ерга ўчоқ қазилиб, катта маҳалла қозони қурилган. Бобораҳим етиб келганда бир бурчига оқсоқолнинг юк оти боғланган бостирма тагида уч-тўрт эркак ҳалим учун кеча бозордан келтирилган танани бўғизлаётган қассобга кўмаклашар эдилар. Қассоб тананинг оёқларига арқон боғлаб тортди, семиз дуркун тана ўнг ёнбошига гурсиллаб йиқилди. Қассоб тиззаси билан унинг елкасидан босиб, йўғон бўйнини шу ерда қазилган чуқурга ростлади-да, пичоқ қўйиб юборди. Тана бўйнидан қип-қизил қон шариллаб оқди..

Бостирма тагида турган эркаклардан бири — қора чопон кийган, белбоғига носқовоқ билан пичоқ ғилофи осган девсифат одам — Аҳмад полвон Бобораҳимдан сўради:

— Қалай, отанг дурустми, жиян?

— Мазалари йўқ... — Бобораҳим бостирма тагидаги ғўлалардан бирини думалатиб суратуриб жавоб берди.

— Мулла Валининг дарди оғир. — Қассобнинг чапдастлик билан қилаётган ишини кузатиб турган кекса уста Мўмин фаранг болтанинг бир зарби билан чайир ғўлани иккига ажратган Бобораҳимнинг кучидан завқланиб гапирди: — Балли, йигит, ҳунаринг бор экан!

Кейин қўшиб қўйди:
— Мулла Вали дўконини тўхтатганига мана, олти ой бўлади. Бўзчини зотилжам йиқитди...

—Хой, жиян, ростини айтчи, — деб гапга аралашди Аҳмад полвон,— оқсоқолнинг ўғли миниб отини сувдан олиб чиқибсан, деб эшитдик?

— Ҳа, дарвоке, — полвоннинг сўзини Мўмин фаранг қувватлади. — оқсоқол жар солиб юрибди, бўзчининг ўғли боламни ўлим чангалидан қутқарди деб. Ўзи нима гап?

— Ҳеч гап... — Бобораҳим ўтин ёришда давом этди. — Тошқин отни оқизиб кетибди. Пирмат дод солди... Етиб борсам, сув отни тўғон тагига тортади, Пирмат беҳуш.. жиловидан судраб чиқдим.

— Оббо, азаматей! — Аҳмад полвон Бобораҳимга завқланиб тикилди. — Оқсоқол бошингдан олтин сочса арзийдиган ботирлик қилибсан!

—Э, у занғардан кора чақа ҳам чиқмайди! — Мўмин фаранг қиқ-қиқлаб кулди. —Оқсоқол ўзганикини юлади!

—Қани, Исахўжа эримай кўрсин! — Аҳмад полвон қалин ўсган мўйловининг учларини бураді.—Уни саҳар палла қозон устида элга шарманда қилгум!

—Ўйнашмагил арбоб билан, арбоб урар ҳар боб билан!—Мўмин фаранг яна қиқ-қиқлаб кулди.—Аҳмад полвон, сен курашда енгилмаган бўлсанг ҳам, Исохўжа қовурғангни қайириб қўяди.

—Кўрамиз! —Полвон бўш келмади.—Ким бўпти ўша оқсоқолинг! Бузоқнинг югургани сомонхонагача!

Эркаклар хахолаб кулишди. Қассоб тана баданини пуфлаб шиширгач, терисини шилабошлади.

Бобораҳим тўнкаларни ёриб, ўтин тайёрлаб бўлгач, отасидан хабар олиш учун капага келди. Мулла Вали ҳамон кўрпа ичида кўзларини юмганча чўзилиб ётар, нафас олиши тағин ҳам оғирлашган эди —кўкрагининг баланд-баланд кўтарилиши шундоққина кўриниб турар эди.

Ўғли капага кириб, отаси ёнига тиз чўкканидан фойдаланган Зебинисо кўрпага ўраб қўйган хамирини кўздан кечирди ва унинг ошганига қаноат ҳосил қилгач, супра ёзиб, нон ясашга тутинди. У капа яқинига келаётган одам шарпасини сезиб, ўғлига имо қилди:

[Давоми. Боши газетанинг ўтган сонида].

[Давоми бор].

ТО Справкалар бюроси

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

М. ҲАКИМОВА, С. ОДИЛОВА: Қаҳрамон оналарга бериладиган пенсия ва имтиёзлар нималардан иборат эканлигини билмоқчи эдик?

Жавоб: «Давлат пенсияси тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисида Низом»нинг 17-моддасига мувофиқ, беш ва ундан ортиқ бола туғиб, уларни саккиз ёшгача тарбиялаган оналар эллик ёшга етганда, камида ўн беш йиллик иш стажига эга бўлганда пенсияга чиқиш ҳуқуқига эга.

Ўн ва ундан ортиқ болали оналарнинг навбатдаги боласи туғилганда дастлаб 250 сўм берилади, сўнг кенжа боласи бир ёшга тўлгандан бошлаб, то беш ёшга тўлгунга қадар ўн беш сўмдан ёрдам пули берилади. Кўп болали оналар болаларини навбатдан ташқари боғча ва яслиларга жойлаш ҳуқуқига эга.

* * *

М. САЛИМОВ, Қ. ЕДГОРОВ: Октябрь Революцияси ордени қачон таъсис этилган ва бу орден биринчи бор кимга берилган?

Жавоб: 1967 йил 31 октябрда, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги нишонланиш арафасида, СССР Олий Совети Президиумининг Фармони билан мамлакатимизда янги орден — Октябрь Революцияси ордени таъсис этилган.

Бу юксак орден биринчи бор революцион ҳаракатларда, Улуғ Октябрь социалистик революциясида меҳнаткашларнинг кўрсатган катта хизматлари ҳамда Советлар ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлашга қўшган катта ҳиссалари, Совет давлатининг душманларига қарши жангларда кўрсатган марддик ва қаҳрамонликлари, коммунистик жамият қурилишида эришган муваффақиятлари учун революция бешиги ҳисобланган қаҳрамон шаҳар — Ленинград ҳамда Ватанимиз пойтахти — қаҳрамон шаҳар — Москвага берилди.

Қизил Юлдузда революциянинг афсонавий крейсери «Аврора» тасвирланган бу орден билан Белоруссия, Ўзбекистон, Қозоғистон, Грузия, Озарбайжон, Молдавия, Қирғизистон, Тожикистон, Арманистон ва Туркманистон Совет Социалистик Республикалари, йигирмага яқин автоном республикалар, йигирмага яқин шаҳарлар, 350 дан кўпроқ меҳнат коллективлари мукофотланган.

Октябрь революцияси ордени билан Бутуниттифоқ Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзи ва «Аврора» крейсери тақдирланган.

* * *

И. РАСУЛОВ: Иш стажим 25 йилга етганича йўқ, ёшим эса 60 га тўлган. Пенсияга чиқишим мумкинми?

Жавоб: «Давлат пенсияси тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисида Низом»нинг тўлиқсиз стаж билан қарилик пенсиясига чиқиш бўлимида шундай дейилади:

Қарилиги туфайли тўлиқ пенсия тайинлаш учун етарли стажга эга бўлмаган ишчи ва хизматчиларга қуйидаги шартлар мавжудлиги тақдирда тўлиқсиз стаж билан қарилик пенсияси тайинланиши мумкин:

а) ишлаб турган пайтда эркаклар — 60 ёшга, аёллар — 55 ёшга тўлган бўлса;

б) пенсияга чиқиш учун мурожаат қилувчилар (эркаклар қатори аёллар ҳам) камида беш йил ишлаган бўлсалар;

в) пенсияга чиқиш олдидан улар камида уч йил ишлаган бўлсалар. Ана шу уч йиллик иш давридаги танаффус ҳаммаси бўлиб олти ойдан ошмаслиги керак.

г) пенсияга чиқиш учун ишлаб турган пайтда ёки ишни тўхтатган кундан бир ойдан ортиқ вақт ўтмасдан мурожаат қилган бўлса, ана шундай пенсия тайинланади.

ҲАР ТЎҒРИДА

ЛОНДОН. Тез орада ажнабий сайёҳларга Англия пойтахтини қуш парвози баландлигидан кўриш имконияти берилади. Сайёҳлар бунинг учун дирижаблларга тушиб кўтариладилар. Лондон шаҳрининг маъмурлари шундай қарор қабул қилдилар. Янги дирижабллар 30-йиллардаги дирижаблларга нисбатан хавфсиз бўлади. Дирижаблни тўлдириш учун ўт олмайдиган гелий газидан фойдаланиш мўлжалланади.

Ҳозир Англиядаги икки фирма йўловчилар ташийдиган ва юк ташийдиган икки хил дирижабль лойиҳаларини ишлаб чиқмоқда. Дирижабллар турбовинт моторлар ёрдамида ҳаракатга келтирилади. Тўртта мотор қўйилган юк дирижабли 60 тонна юк кўтариб, уни соатига 60 километр тезликда таший олади. Йўловчилар дирижаблининг иккита мотори бўлади.

Лондон-Глазго линиясида Англия темир йўл компанияси «Бритиш рейл» янги учқир экспрессининг синовлари бўлиб ўтди.

Экспресс соатига 160 миля (260 километр чамаси) тезликда юра олади. Поезд махсус қоплама талаб этмайдиган оддий рельсда юра олади ва дунёда шу типдаги энг учқир пассажир поезди бўлади.

⁂

БРАЗИЛИЯ. Бензин нархи кўтарилиб кетганлиги сабабидан Бразилияда мотори шакарқамиш спирти билан ишлайдиган автомашиналар манзур бўлиб бормоқда, Кейинги кунларда ана шу типдаги автомобиллар 10—15 процент кўпроқ сотилди. Келаси йили Бразилия автомобиль саноати мотори спиртда ишлайдиган 500 мингта автомобиль ишлаб чиқаришни мўлжалламоқда.

«Жорнал ду бразил» газетасининг хабар қилишича, бразилиялик олимлар авиация моторини ҳам шакарқамиш спиртида ишлайдиган қилиб, ўзгартирдилар.

⁂

ПАРИЖ. 39 яшар инглиз Майк Рид «ла-манш қироли» деб эълон қилинди. У буюк Британия билан Францияни ажратиб турувчи машҳур бўғозни 20 марта кечиб ўтди. Жасур спортчининг Франция қирғоғига етмоғи учун 15 соат керак бўлди. Шу йил М. Рид уч марта шу тахлидда сузиш қилганди.

⁂

АНТАНАНАРИВУ. Мавриқиялик француз денгиз сайёҳи Арно Де Роснэ журналистлар билан суҳбатда: «бундай саёҳатга бошқа ҳеч қачон чиқмайман», — деди.

Де Роснэ 31 августда ўзига хос рекорд қўйиш ниятида марказ ороллардан Гавайя ороллари сари сузиб кетганди. У елканли тўрт метрли тахта-виндосерферда океан бўйлаб бир ярим мингдан кўп мил масофани сузиб ўтмоқчи эди.

Омонат кемага акулалар бир неча бор ҳужум қилди, шулардан бири тахтадан анча катта бўлиб унда тишларининг изини қолдирди. Виндсерфер йўлнинг учдан бир қисмини ўтгач атолли ахе, — (Туамоту архипелаги) сурилиб чиқди. Шунда Де Роснэни қаттиқ офтоб урган-ди. У ғоятда ориқлаб кетган ва организмидан сув қочганди. «Омадли эканман, умуман тирик қолдим»,—деди у саёҳатининг охирида.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 14/X да Келинлар қўзғолони, 15/X да Истеҳком.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 15/X да Паранжи сирлари.

КИНО

14 ОКТЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ХАЛҚ МУЛКИ» —Қозоғистон.

«ОРОЛЛАРДАГИ ЖАСОРАТ» — Фестиваль.

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ОРҚАДАН УЗИЛГАН ЎҚ» — Дружба (тоқ соатларда, телефон 66-15-75). Тошкент Советининг 50 йиллиги номли (жуфт соатларда, телефон 78-47-25), Ҳамза номли (жуфт соатларда, телефон 91-10-51).

«РЕВАНШ»—Мир (тоқ соатларда, телефон 91-08-30), Москва (тоқ соатларда, телефон 33-05-01), Тинчлик (тоқ соатларда, телефон 53-86-07), Қозоғистон (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 35-24-92).

«ГУГУРТ ИЗЛАБ — Нукус (тоқ соатларда, телефон 46-70-69), Чайка (тоқ соатларда, телефон 77-06-20), Искра (16, 18, 19.45, телефон 39-14-59).

15 ОКТЯБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ХАЛҚ МУЛКИ» —Қозоғистон.

«ОРОЛЛАРДАГИ ЖАСОРАТ» — Фестиваль.

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ОРҚАДАН УЗИЛГАН ЎҚ» — Дружба (тоқ соатларда, телефон 66-15-75). Тошкент Советининг 50 йиллиги номли (жуфт соатларда, телефон 78-47-25), Ҳамза номли (жуфт соатларда, телефон 91-10-51).

«РЕВАНШ»—Мир (тоқ соатларда, телефон 91-08-30), Москва (тоқ соатларда, телефон 33-05-01), Тинчлик (тоқ соатларда, телефон 53-86-07), Қозоғистон (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 35-24-92).

«ГУГУРТ ИЗЛАБ»—Нукус (тоқ соатларда, телефон 46-70-69), Чайка (тоқ соатларда, телефон 77-06-20), Искра (16, 18, 19.45, телефон 39-14-59).

ҲУРМАТЛИ ФУТБОЛ ИШҚИБОЗЛАРИ!

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

14 октябрь соат 19.00 да Вьетнам терма командаси — «Пахтакор» (Тошкент) ўртасида

ЎРТОҚЛИК УЧРАШУВИ ЎТКАЗИЛАДИ

ЯНА БИР АЗС

Республика пойтахтида яна битта — ўн биринчи

АВТОЗАПРАВКА СТАНЦИЯСИ ОЧИЛДИ

Станция Собир Раҳимов районида халқа йўл бўйида (Янги ТошМИ турар жой шаҳарчаси районида) **жойлашган.**

ТОШКЕНТ НЕФТЬ БАЗАСИ

М. Қориёқубов номидаги Ўзбек Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

14, 15 октябрь соат 19.00 да

Бутуниттифоқ профессионал бадиий коллективлар кўриги — конкурсининг лауреати

ЎЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС «ШОДЛИК» АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати

ДИЛБАР ФАЁЗОВА

СОЛИСТЛАР: **Ғулом ЁҚУБОВ, Бахтиёр ХОЛХЎЖАЕВ, Дилором ҚАЮМОВА, Ҳотам ҲОЖИЕВ, Райҳон АБДУЛЛАЕВА, Назриддин ШЕРМАТОВ, Карима ТОПИЛОВА ва бошқалар.**

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.

Программани — БОТИР ЗИЕЕВ олиб боради.

«ШОДЛИК» ансамблининг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери — ҚОДИР МЎМИНОВ.

Музика раҳбари — ИСМАТУЛЛА РАҲМАТУЛЛАЕВ.

Билетлар сотилмоқда.

ТАШКИЛОТЛАР, МУАССАСАЛАР РАҲБАРЛАРИ ВА ТУРАР ЖОЙ ЭГАЛАРИ

ДИҚҚАТИГА!

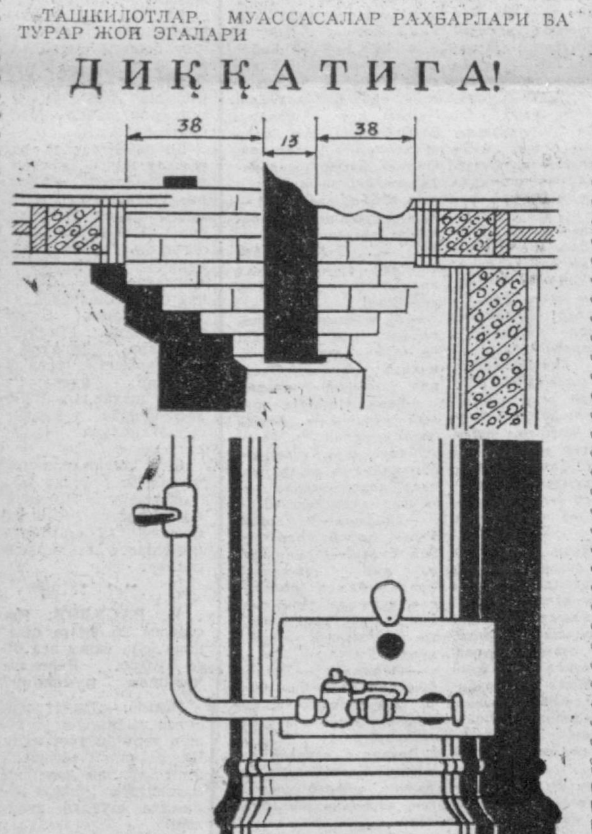

Печларни ёқишда ёнғин хавфсизлигини таъминлаш мақсадида

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ ИЧКИ ИШЛАР БОШҚАРМАСИНИНГ

ЁНҒИНДАН МУҲОФАЗА БОШҚАРМАСИ ҲАМДА ШАҲАР КЎНГИЛЛИ ЁНҒИНДАН МУҲОФАЗА ЖАМИЯТИ ЁНҒИНДАН МУҲОФАЗА ҚОИДАЛАРИГА ҚАТЪИЙ РИОЯ ҚИЛИШ ЗАРУРЛИГИНИ

ЭСЛАТИБ ЎТАДИ:

печларнинг созлигини кўздан кечиринг ва уларнинг ҳаддан ташқари исиб кетишига йўл қўйманг;

ёқилган печни назоратсиз қолдирманг;

печь ёнида ўтин, кийим-кечак қуритманг;

иситиш учун керосин ёки бензиндан фойдаланманг — бу портлашга ёки ўт чиқишига олиб келади;

вақти-вақти билан печни ва дудбуронни қурумдан тозалаб туринг:

хонаки печлар икки ойда бир марта;

ошхона печи бир ойда бир марта;

ёқиладиган уй печкаси (ошхона, қуритиш хонаси ва шу кабилар) ойда икки марта тозаланади.

ЁНҒИНДАН МУҲОФАЗА ҚИЛИШ ТАДБИРЛАРИГА ҚАТЪИЙ ВА ОҒИШМАЙ АМАЛ ҚИЛИНГАН ТАҚДИРДАГИНА ЁНҒИН ЧИҚИШИНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ ИМКОНИГА ЭГА БЎЛИНАДИ.

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

1980—81 ўқув йили учун

КУНДУЗГИ ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тайёрлов бўлимига ўрта мактабни тугатган, ёши 34 дан катта бўлмаган, зарурий меҳнат стажига эга бўлган илғор ишчилар, колхозчилар, Совет Армияси сафидан бўшаб келган ёшлар саноат ташкилотлари, қурилишлар, транспорт, алоқа, геология-қидирув ва топография—геодезия ташкилотлари, совхозлар, колхозлар, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бирлашмалари ва ҳарбий қисмларнинг йўлланмаси бўйича қабул қилинадилар.

Тайёрлов бўлимига кириш учун тавсиянома бир йилдан кам бўлмаган иш стажига эга бўлган кишиларгагина берилади. Ишчи вазифасидаги амалий иш стажи шу корхонада охирги йили узлуксиз бир йил бўлмоғи лозим (шогирд сифатидаги иш стажи тайёрлов бўлимига қабул қилишда ҳисобга олинмайди). Ўқиш учун йўлланма олган колхозчилар ҳар бир йил учун шу колхознинг минимум меҳнат кунига эга бўлишлари зарур.

Тайёрлов бўлимига қуйидаги мутахассисликлар бўйича тингловчилар қабул қилинади: математика, амалий математика ва механика, физика, геология, қуруқлик гидрологияси, химия, биология, тарих, ҳуқуқшунослик, шарқ тиллари, ўзбек тили ва адабиёти, роман-герман тиллари, журналистика, философия ва психология.

Иш стажига эга бўлмаган ва ўрта мактабни 1980 йили битирган шахслар тайёрлов бўлимига қабул қилинмайди.

Тайёрлов бўлимига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: университет ректори номига ариза, йўлланма, ўрта маълумот ҳақида ҳужжат (асл нусхаси), иш жойидан (ҳарбий қисмдан) характеристика, меҳнат дафтарчасидан кўчирма (ташкилот раҳбари тасдиқлаган), медицина справкаси (286-форма), 8 дона фотосурат.

Аризалар 10 ноябргача қабул қилинади.

Суҳбат 2 ёки 3 фандан 11 ноябрдан 24 ноябргача ўтказилади.

Тингловчиларни 25 ноябрдан 30 ноябргача рўйхатга олинади.

Тайёрлов бўлимини тугатган ва битириш имтиҳонларини муваффақиятли топширган кишилар университетнинг кундузги бўлими 1-курсига кириш имтиҳонларисиз қабул қилинадилар.

Машғулотлар 1 декабрдан бошланади.

Ўқиш муддати 8 ой.

Тайёрлов бўлимига қабул қилинганлар ҳар ойда 40 сўм стипендия билан, эҳтиёжи бўлганлар эса ётоқхона билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент—95, Студентлар шаҳарчаси, биология факультети, 1-қават, 102-хона.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг

206-ШАҲАР ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

қуйидаги ихтисосликлар бўйича

1980—81 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

сувоқчи-бўёқчи-плитачи, бульдозер, скрейпер, прицепли грейдер машинисти, автомобиль ремонти бўйича слесарь (техника билим юртини тамомлагач, автослесарлар база ташкилоти ҳисобидан профессионал ҳайдовчи «С» категорияли правасини олиш учун ДОСААФга ўқишга юбориладилар), слесарь-сантехник, автомобиль крани машинисти (профессионал ҳайдовчи «С» категорияли правасини олиш билан).

БИЛИМ ЮРТИГА 8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ, 17 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Машғулотлар— группалар комплектлангандан сўнг бошланади.

Ўқиш муддати — 1 йил.

Ўқиш даврида слесарь-сантехник ихтисосидаги ўқувчиларга 65 сўм ҳажмида стипендия, қолганларига 30 сўм ҳажмида стипендия тўланади ёка уч маҳал бепул овқатланадилар, шунингдек ишлаб чиқариш практикаси вақтида иш ҳақининг 50 процентини оладилар.

Билим юртини тамомлаган барча битирувчилар Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига ишга юбориладилар.

Техника билим юртидаги ўқиш даври меҳнат стажига киради.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар бўлиши шарт: директор номига ёзилган ариза, автобиография, маълумоти ҳақидаги ҳужжат, медицина справкаси (286 ёки 9-форма), яшаш жойидан справкалар, 6 та фотосурат (4x5 см.).

Бизнинг адрес: 700128, Тошкент шаҳри, Октябрь райони, Хуршид кўчаси, 83-уй (10, 23, 27-трамвайлар, 10-троллейбус, 48-автобусларнинг «Лабзак» бекати).

ТОШКЕНТ ҚУРИЛИШ ТЕХНИКУМИ

КЕЧКИ БЎЛИМЛАРГА

ЎРТА МАКТАБ ҲАЖМИДАГИ ГРУППАЛАРГА

Қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДА

архитектура, саноат ва граждан қурилиши, биноларни санитария-техника ускуналари билан жиҳозлаш.

Техникумга кирувчилардан ҳужжатларни қабул қилиш 16 ноябргача давом этади.

Кириш имтиҳонлари 10 ноябрдан 21 ноябргача, ўқувчилар сафига қабул қилиш 21 ноябрдан 25 ноябргача ўтказилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 32-уй, Телефонлар: 44-29-40, 44-26-22.

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»га қарашли «СТРОЙМЕХАНИЗАЦИЯ» трестининг

2-МЕХАНИЗАЦИЯ БОШҚАРМАСИ

ҚУЙИДАГИ КАСБЛАР БЎЙИЧА КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

МИНОРАЛИ КРАНЛАРНИ РЕМОНТ ВА МОНТАЖ ҚИЛИШ БЎЙИЧА ЭЛЕКТРОСЛЕСАРЛАР. Ўқиш муддати 3,5 ой. **МИНОРАЛИ КРАН МАШИНИСТЛАРИ.** Ўқиш муддати 4,5 ой. **АВТОКРАН МАШИНИСТЛАРИ.** Ўқиш муддати —3 ой (шофёрлардан).

8-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ 19 ЁШЛИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

МАШҒУЛОТЛАР РУС ТИЛИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Ўқиш муддати меҳнат стажига киради.

СТИПЕНДИЯ —75 СЎМ.

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, ЧГСП, Жанубий-Ғарбий саноат зонаси, С. Раҳимов станцияси (103-автобуснинг «7-автобаза» бекати, метрода «С. Раҳимов» станцияси).

Ф. Хўжаев номли 1-пойафзал фабрикаси базасидаги

143-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1980—81 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДА

БИЛИМ ЮРТИ ҚУЙИДАГИ КАСБЛАР БЎЙИЧА ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАРНИ ТАЙЁРЛАЙДИ: **пойафзалнинг устки қисмини бичувчи, аёллар сумкаларини тикиш бўйича тикувчилар, пойафзалнинг устки қисмини тайёрловчи, пойафзал тикувчи, ремонтчи-слесарь, фрезерчи, тайёр пойафзални қабул қилиш бўйича контролёр, электромонтер, конструктор-модельер.**

8—10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ ЎҚУВЧИЛАРГА ҲАР ОЙДА 70 СЎМДАН СТИПЕНДИЯ ТЎЛАНАДИ.

Ўқиш муддати —6 ой.

Билим юрти ҳузурида ишчи-ёшлар мактаби бор.

БИЛИМ ЮРТИНИ БИТИРГАНЛАР 1-ПОЙАФЗАЛ ФАБРИКАСИДА ВА ТОШКЕНТ ЧАРМ-ГАЛАНТЕРЕЯ ФАБРИКАСИДА ИШЛАЙДИЛАР.

Ўқувчилар ишлаб чиқариш практикаси даврида 50 процент иш ҳақи билан таъминланадилар.

Маданий ҳордиқ чиқариш учун Пойафзалчилар маданият саройи бор бўлиб, у ерда турли хил бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ишлайди. Саройда шунингдек катта спорт базаси бор.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар: директор номига ариза, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт, соғлиги тўғрисида справка, 3x4 см. катталикдаги 6 та фотосурат.

ҚАБУЛ КОМИССИЯСИ СОАТ 9.00 ДАН 17.00 ГАЧА ИШЛАЙДИ.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Б. Хмельницкий кўчаси, 6-уй (84-автобус, 2, 6, 14-троллейбусларнинг «1-пойафзал фабрикаси» бекати). Телефонлар: 53-99-91, 54-99-04.

БУНИ ҲАММА БИЛИШИ КЕРАК

БУГУНГИ КУНДА ҲАЁТИМИЗНИ ЭЛЕКТР АСБОБЛАРИСИЗ ТАСАВВУР ҚИЛИБ БЎЛМАЙДИ.

Улар ишлаб чиқаришда ва рўзғорда кишиларнинг энг яхши, ишончли ёрдамчилари бўлиб қолди. Лекин, электр асбобларидан фойдаланилганда электр хавфсизлиги қоидаларига аниқ риоя қилиш керак.

Электр токидан зарарланмаслик учун токни узмай туриб электр симларни тузатиш, виключателлар, розеткалар, лампочка патронларини ва бошқа электр асбобларни ремонт қилиш, шунингдек, уларни чанг ва исдан тозалаш, ваннахоналар, саройлар, гаражлар, ҳовли ва йўлакларни ёритишда қўлбола электр лампаларидан фойдаланмаслик керак.

ҲУРМАТЛИ ЎРТОҚЛАР!

ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИДАН ФОЙДАЛАНИШДА ЎЗИНГИЗ ҲУШЁР ВА ЭҲТИЁТ БЎЛИНГ, ҲАМДА ЭЛЕКТР ХАВФСИЗЛИГИ ҚОИДАЛАРИ ТЎҒРИСИДА БОЛАЛАРГА ТУШУНТИРИНГ!

Болаларга штепсель розеткалари ёнида ўйнашга, розетка тешигига сим ёки бошқа нарсаларни тиқишга рухсат берманг.

Болаларга электр линиялари таянчлари (столба)га, трансформатор подстанцияларига чиқишга, электр сими бўлган жойларда варрак учиришга рухсат берманг.

Акс ҳолда буларнинг ҳаммаси— электр токидан зарарланишга олиб келишини уларга тушунтиринг.

ДИҚҚАТ!

ҚУЙИДАГИЛАР ҲАЁТ УЧУН ХАВФЛИ:

Узилган электр симига қўл теккизиш ва ток бор-йўқлигини билиш учун ушлаб кўриш;

узилган ёки осилиб турган электр симига 8 метрдан яқинроқ бориш;

ёритиш арматураларини нам қўл билан ушлаш;

хоналардан токка уланган электр асбобларни, кўчма лампалар ва радиоприёмникларни олиб чиқиш.

Бу қоидаларни бузиш бахтсиз ҳодисаларга ёки электр токидан зарарланишга олиб келади.

Мабодо бахтсиз ҳодиса юз бергудек бўлса, дарҳол жабрланувчининг ҳаётини сақлаб қолишга киришинг!

Уни ток таъсиридан қутқаринг, Бунинг учун электр уланган жойни узиш, щитдаги пробкани олиб қўйиш ёки жабрланаётган кишига ўралган симнинг учини қуруқ ёғоч билан итқитиб ташлаш керак. Жабрланувчини кийимнинг этаги билан ушлаб симдан ажратиб олиш мумкин, лекин бунда эҳтиёт чораларига ниҳоятда риоя қилиш керак. Бундай ҳол бўлмаслиги учун оёққа калиш кийиш, қўлга қуруқ латта ўраб, оёқ остига қуруқ тахта қўйиш керак. Зудлик билан тез ёрдам машинасини чақиринг, то у етиб келгунга қадар жабрланувчига сунъий нафас олдиринг ва юрак атрофини силанг.

«УЗЭНЕРГОСБИТ»

ШУНИ ЭСЛАТИБ ЎТАДИКИ

ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИНИ ТЕЖАБ-ТЕРГАБ САРФЛАШ ВА УНДАН ФОЙДАЛАНГАНЛИК УЧУН ҲАҚНИ ЎЗ ВАҚТИДА ТЎЛАБ ТУРИШ—ҲАР БИР КИШИНИНГ БУРЧИДИР!

КУНДУЗ КУНЛАРИ ОРТИҚЧА ЧИРОҚ ЁҚМАНГ! ХОНАДАН ЧИҚАТУРИБ, ЧИРОҚНИ ЎЧИРИНГ!

АБОНЕНТЛАР ДИҚҚАТИГА!

ФОЙДАЛАНИЛГАН ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИ УЧУН ТЎЛАНАДИГАН ҲАҚНИ ҲАР ОЙНИНГ 10 ЧИСЛОСИГАЧА ЁЗИНГ, ПУЛНИ ЭСА ДАВЛАТ БАНКИНИНГ КИРИМ ОМОНАТ КАССАЛАРИГА ТЎЛАНГ!

Ҳисобни 1 киловатт соат учун 4 тийин ҳисобида ёзинг.

Улуғ Ватан урушининг I, II, III группа инвалидлари, иттифоқ, республика ва маҳаллий аҳамиятга молик пенсионерлар, ҳалок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг улар учун пенсия олиб турувчи оилаларига фойдаланилган электр энергияси учун тўлашда имтиёзлар берилади, улар тариф қийматининг 50 проценти ҳажмида ҳақ тўлайдилар.

Фойдаланиб бўлинган ҳисоб дафтарчасини алмаштириш учун «Узэнергосбит»га мурожаат қилиш керак: 700047, Тошкент шаҳри, Биринчи Май кўчаси, 101-уй (1, 2, 3, 13, 22, 25-трамвайларнинг «Дизельная» бекати).

Янги ҳисоб дафтарчасини почта орқали ҳам олиш мумкин. Бунинг учун «Узэнергосбит»га абонементнинг номери, фамилияси, исми, отасининг исми ва аниқ адреси ёзилган открытка йўллаш ёки 33-29-56, 33-78-60—телефон номерига қўнғироқ қилиш керак.

ШУНИ УНУТМАНГ! ҲИСОБНИ ЎЗ ВАҚТИДА ОЛИБ БОРИЛМАСА, ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИ БЕРИШ ОГОҲЛАНТИРИЛМАСДАН ТЎХТАТИБ ҚЎЙИЛАДИ!

«УЗЭНЕРГОСБИТ».

«УЗТОРГРЕКЛАМА» телепрессагентлиги.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

14 ОКТЯБРЬ—СЕШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.20 Н. Метнер, А. Рубинштейн, Н. Мясковский, И. Стравинский асарларидан концерт. 18.45 «Инсон ва қонун». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 Яман Халқ Демократик Республикасининг миллий байрами — Революция кунига. «У ерда, Радфан тоғларида. Жанубий Ямандан репортаж». Телевизион ҳужжатли фильм. Ф. Сейфуль-Мулюковнинг кириш сўзи билан бошланади. 20.20 Белоруссия ССР Давлат фольклор хореографик «Хорошки» ансамблининг концерти. 20.50 «Меҳнат шоншуҳрати байроқдорлари». И. Фёдоров номли Ленинград босмахонасининг коллективи ҳақида. 21.05 «Жарлик». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм премьераси. 21.30 «Время». 22.15 «Москва кузи» совет музикасининг II фестивали. 23.15 «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси

22.00 Хоккей бўйича СССР чемпионати. МАСК — АСК (Ленинград). В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Спорт саройидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (23.20) — «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 24.00 Москва кўрсатувларининг охири.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Машаққатли совуқлар». Болалар учун кинофильм. 18.40 Мактаб ўқувчилари учун. «Ҳаммамиз бирга бўлсак» (рус.). 19.10 «Стандарт — бу сифат». Халқаро стандратлаштириш кунига бағишланган кўрсатув. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Ижод саҳифалари». И. Оймирзаев. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Далада ишлаётганлар, Сизлар учун». Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси дуторчи қизлар ансамбли иштирокида концерт. 21.30 Москва. «Время». 22.15 «Ишга тушириладиган объектлар сафида». Поп тўқилмаган газламалар фабрикаси ва Қўқон ип йигирув ипак тўқув комбинатининг коллективлари мусобақалашмоқда (рус.). 22.30 «Қулфсиз эшик». Бадиий фильм. 24.00 Кўрсатувлар программаси.

II

20.00 Кўрсатувлар программаси. 20.05 Янгиликлар. 20.25 Эстетика асослари. «Санъатнинг синфийлиги, партиявийлиги ва халқчиллиги» (рус.). 21.05 Реклама. 21.15 Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. «Совет жамиятининг сиёсий системаси ва иқтисодий негизи». 21.45 «Директор». Телефильм. 22.05 «Варшава оҳанги». Телеспектакль (рус.).

15 ОКТЯБРЬ—ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.50 Эрталабки гимнастика. 10.15 Мультфильмлар программаси: «Дўстимиз Пишичитай» (3-сон), «Буғу». 10.30 «Жарлик». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм. 10.55 Киев Давлат филармонияси баянчилар квартетининг концерти. 11.25 «Киносаёҳатчилар клуби». 12.25 Янгиликлар.

15.00 Янгиликлар. 15.20 Телевизион ҳужжатли фильмлар программаси. «Ток новдаси ҳақида қисса», «Ветлуга». 15.55 Ҳуқуқ ҳақида суҳбатлар. 16.25 «Қадрдон табиат». 16.45 «Рус тили». 17.15 «Биз БАМни қуряпмиз». 17.45 Рус ва совет куйларининг танланган саҳифалари. Д. Шостакович. 1-симфония. Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиосининг симфоник оркестри ижро этади. 18.15 «Горчичлар, қаердасиз!». 18.45 «Қишлоқ: ишлар ва муаммолар». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Москва кузи» совет музикасининг II фестивали. 20.30 «Ҳужжатли экран». Кўрсатувни шоир Р. Рождественский олиб боради. 21.30 «Время». 22.15 Футбол бўйича жаҳон чемпионатининг саралаш матчи. СССР — Исландия терма командалари. В. И. Ленин номли Марказий стадиондан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (22.45)—«Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси

22.00 «Қишлоқ янгиликлари». 23.00 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 23.15 «Халқаро панорама». 24.00 Москва кўрсатувларининг охири.

СЕРГЕЛИ РАЙОНИДАГИ ИЛМИЙ ТАШКИЛОТЛАРГА

5-разрядли моделчи, лаборант, меҳнат бўйича катта инженер-экономист, бухгалтер, пенополиуретан операторлари, катта назоратчи мастер, катта илмий ходим, омборчи, II разрядли токарь, 5-разрядли металл ва қотишмаларни эритувчи, 1 категорияли инженер-конструктор, эритиш бўйича III разрядли қолипчи, ёғоч моделлар бўйича III разрядли моделчи, инженерлар, катта лаборант, потенциунос, инженер-информатор, инженер-технолог, инженер-экономист; бош механик, техниклар, маҳсулот сифатини бошқариш ва стандартлаш бўйича мутахассислар, юк ташувчилар, машинистка, кутубхона мудири

КЕРАК

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона.

4 ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

(«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») «ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши —32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш —32-58-85; шаҳар хўжалиги —32-57-63; совет қурилиши ва ҳуқуқ —32-54-10; фан, маориф ва олий ўқув юртлари —32-53-10; адабиёт ва санъат 32-56-81; спорт —33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари —32-55-85; хатлар—33-29-70; эълонлар бўлими —33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари 33-90-30.

14 ОКТЯБРЬ, 1980 й. Р-16634. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Б—2218.